

ULUSLARARASI DERS KİTAPLARI VE EĞİTİM MATERYALLERİ DERGİSİ (IJOTEM)

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijotem>

Özel Güvenlik Eğitimindeki Uyuşturucu Madde Bilgileri, Hava/Deniz Liman ve Terör/Terörizm Derslerinin Analizi

Ali YAĞCI

Bilim uzmanı

ayagci89@gmail.com

Orcid ID: 0000-0003-0359-4927

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Alınma Tarihi: 27.03.2023

Düzeltilmiş hali alınma tarihi: 27.05.2023

Kabul edilme tarihi: 28.05.2023

Çevrimiçi yayınlanma tarihi: 28.05.2023

Alıntı: Yağcı, A. (2023). Özel güvenlik eğitimindeki uyuşturucu madde bilgileri, hava/deniz liman ve terör/terörizm derslerinin analizi. *Uluslararası Ders Kitapları ve Eğitim Materyalleri Dergisi*, 6(1), 89-129.

Özel Güvenlik Eğitimindeki Uyuşturucu Madde Bilgileri, Hava/Deniz

Liman ve Terör/Terörizm Derslerinin Analizi

Ali Yağcı¹

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü

ÖZ

Araştırma Makalesi

Günümüzün nüfus artışı, yurt dışından gelen göçler ve terör saldırıları göz önüne alındığında, özel güvenlik ihtiyacımızı inkâr edemeyiz. Ancak bu güvenlik biriminin sahip olması gereken özellikleri, eğitimin kalitesi ve bu eğitimin sürekliliği çerçevesinde tanımlamak daha doğru olacaktır. Güvenliğin karşılanması teknolojinin ve bilimin gelişmesiyle doğru orantılı olarak geliştirilmiş ve yönlendirilmiştir. Uygulamada bireyler ve devletler, farklı yöntemlerle insanların hayatlarını güvence altına almaya ve daha barışçıl bir yaşam alanı yaratılmasına yardımcı olmaya çalışmakta ve günümüzde de çalışmalarını sürdürmektedir. Güvenliğin sağlanması, dolaylı olarak genel kolluk kuvvetlerinin sorumluluğundadır. Genel kolluk kuvvetlerinin görevleri dışında kalan yerlerde ise güvenliği sağlayan ve görev yapan özel güvenlik görevlileri önemli bir unsurdur. Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 33'üncü ve 34'üncü maddeleri gereğince, hava ve deniz limanlarında istihdam edilecek veya görev yapmakta olan ve özel güvenlik kimlik kartının yenilemesi gelmiş özel güvenlik görevlilerin uyuşturucu madde bilgisi dersine ek olarak hava ve deniz limanı güvenliği derslerinin verilmesi zorunludur. Türkiye'de özel güvenlik eğitiminin durumunu açıklamak için, temel özel güvenlik eğitimi veren özel güvenlik eğitim kurumları ile özel güvenlik ve koruma ön lisans programları düzeyinde eğitim veren üniversitelerin ders programları incelendiğinde, "uyuşturucu madde bilgisi", "hava/deniz liman güvenliği" ve "terör/terörizm" derslerin mevcut durumları tespit edilmiş amaçlanmıştır. Bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden doküman analizi tekniğinde tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Özel güvenlik eğitimi, özel güvenlik ve koruma programı, uyuşturucu madde bilgisi, hava/deniz liman güvenliği, terör/terörizm

Alınma Tarihi:
27.03.2023
Düzeltilmiş hali alınma tarihi: 27.05.2023
Kabul edilme tarihi: 28.05.2023
Çevrimiçi yayınlanma tarihi: 28.05.2023

¹ Sorumlu yazar iletişim bilgileri:
Bilim Uzmanı
ayagci89@gmail.com
Orcid ID: 0000-0003-0359-4927

Analysis of Drug Information, Air/Sea Port and Terror/Terrorism Courses in Private Security Training

Ali Yağcı ¹

Karamanoğlu MEhmetbey Üniversitesi, Institute of Science and Technology

Abstract

Given today's population growth, migration from abroad and terrorist attacks, we cannot deny the need for private security. However, it would be more accurate to define the characteristics that this security unit should have within the framework of the quality of training and the continuity of this training. The provision of security has been developed and directed in direct proportion to the development of technology and science. In practice, individuals and states have and continue to try to secure people's lives and help create a more peaceful living space through different methods. Ensuring security is indirectly the responsibility of the general law enforcement agencies. Private security guards, who provide security and work in places outside the duties of general law enforcement forces, are an important element. Pursuant to Articles 33 and 34 of the Regulation on the Implementation of the Law on Private Security Services, private security officers who will be employed or serving in air and sea ports and whose private security identity card has been renewed must be given air and sea port security courses in addition to the drug knowledge course. In order to explain the status of private security education in Turkey, it was aimed to determine the current status of "drug information", "air/sea port security" and "terrorism/terrorism" courses when the course programs of private security training institutions providing basic private security education and universities providing education at the level of private security and protection associate degree programs were examined. This research was designed in document analysis technique, one of the qualitative research designs.

Keywords: Private security training, private security and protection program, drug information, air/sea port security, terrorism/terrorism

Research Article

Received: 27.03.2023

Revision received:
27.05.2023

Accepted: 28.05.2023

Published online:
28.05.2023

¹ Corresponding author:

Science Expert

ayagci89@gmail.com

Orcid ID: 0000-0003-0359-4927

Giriş

Terörizm ve organize suçların modern demokratik toplumlar için oluşturduğu tehdidin boyutu küçümsenemez ve özellikle demokrasinin gelişmekte olduğu toplumlar açısından bakıldığında en büyük tehdidi bu iki grup bünyesinde birleşen suç örgütleri oluşturmaktadır (Ersoy, 2007). Bu tür organize suçların en belirgin özelliği, demokrasinin işleyişini engellemeye yönelik olmalarıdır. Literatürde terörün birçok tanımı olmasına rağmen, genel kabul görmüş kavram üzerinde hala bir fikir birliği mevcut değildir. Terör; Latince “*terrere*” sözcüğünden gelmekte olup; “*korkutmak*”, “*korkudan sarsıntı geçirmek*”, “*korkudan dehşete düşmeye sebep olma*”, “*korkup kaçırmak*”, “*caydırmak*” vb. gibi anlamlara gelmektedir (Akmaral, 2004; Güzel, 2002; Örgün, 2001). Terör sözcüğü, Türkçemize de Fransızcadan gelmiş ve olduğu gibi korunmuş olup daha çok siyasal ve ideolojik içerikli eylemleri açıklamak için kullanılmıştır (Örgün, 2001). Türk Dil Kurumu (TDK)’da terör; “*yıldırı*” olarak tanımlanmaktadır. Bu kavram, genellikle “*siyasal içerikli şiddet eylemleri*” ifade etmek için kullanılmaktadır (Çınar, 1997). Ayrıca bir ülkede terör örgütü olarak kabul edilirken başka bir ülkede ise özgürlük savaşçısı, siyasi parti olarak kabul edilmesi bu karmaşanın başlıca nedenleri arasında sayılmaktadır. Türkiye’de hâlen faaliyet gösteren; Partiya Karkerên Kurdistanê (PKK), El-Kaide, Fethullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ/PDY), Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist (TKP-ML), Yekîneyên Parastina Gel (YPG), Partiya Yekîtiya Demokrat (PYD), Irak ve Şam İslam Devleti (İŞİD/DAEŞ), Armenian Secret Army for the Liberation of Armenia (ASALA), Teyrêbazên Azadiya Kurdistan (TAK), Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi (DHKP-C) ve Marksist Leninist Komünist Parti (MLKP) gibi birçok terör örgütü diğer ülkeler tarafından ya terör örgütü olarak tanımlanmamakta ya da resmi olarak terör örgütü kabul edilse bile ülke yöneticileri veya gizli servisler tarafından gayri resmi olarak, nakdi, ayni veya silah ve mühimmat bakımından desteklenmektedir. Terörle mücadelede başarılı sonuçlara ulaşılmasında kilit unsur olarak görülen terörün finansmanının önlenmesi konusu tüm devletler için önem arz etmektedir (Turan ve Gemici, 2020). Terör örgütleri uruluş amaçları ne olursa olsun silah, barınma, gıda, propaganda ve haberleşme gibi ihtiyaçlarını karşılayacak mali kaynaklar olmadan faaliyetlerini uzun süre sürdüremezler. Bu sebep ile terör örgütlerinin mali kaynaklarının önüne geçebilmek ve para akışlarını kontrol altında tutabilmek için uluslararası işbirliği ve ülkelerin iç politikalar geliştirmesi bir seçenek olmaktan çıkıp bir zorunluluk haline gelmiştir (Polat, 2021). Türkiye’de faaliyet gösteren terör örgütleri de dâhil

olmak üzere terör örgütleri, gelirlerinin önemli bir bölümünü uyuşturucu kaçakçılığından elde etmektedir. Uyuşturucu gelirleri, özellikle büyük miktarlara ulaştığında terör örgütlerinin yaşamalarına ve güçlenmelerine ciddi katkıda bulunmaktadır (Freeman, 2011). Türkiye birçok terör örgütüyle eş zamanlı olarak mücadele etmesine rağmen, eroinin Avrupa'ya transit, Avrupa'da üretilen sentetik uyuşturucuların ise hedef ülkesi durumundadır (Çetinöz, 2019). TDK'da uyuşturucu madde; *“morfin, kokain, eroin, afyon, esrar gibi duylulara uyuşukluk veren madde”* olarak tanımlanmaktadır. TDK'da uyuşturucu; *“uyuşturma özelliği olan, uyuşturan (madde), narkotik”* ve *“hareketten, gereği gibi düşünmekten alıkoyan”* olarak tanımlanmaktadır. Kur'an-ı Kerim, *“hamr”* kelimesiyle hem sarhoş edici içecekleri hem de kişiyi sarhoş eden ve vücudunda başka istenmeyen veya daha olumsuz durumlara neden olan uyuşturucu maddeleri haram kılmıştır (Tüfekci, 2022). Çoğu uyuşturucu maddeler, alkollü içeceklerin yaptığı gibi zihni bloke ederek, mantıklı düşüncelerini ve söylediklerinin farkında olmalarını engelleyerek insanların normal davranışlar sergilemesini engellemektedir. İlahi yasanın, korunmasını emrettiği temel değerlerden biri de aklın korunmasıdır. İnsanoğlunun aklına zarar verebilecek her şey Allâh Celle Celâluhû (C.C.) helâl sınırlarının dışında kalmaktadır. Uzun bir süre uyuşturucu maddelerin insanlık için en büyük tehlike olduğu ve bu konuda çeşitli önlemlerin alındı ama zamanla uyku ilaçları, amfetaminler, halüsinojenler, tıbbi tedavide kullanılan çeşitli sentetik ilaçlar ve uçucu maddelerin kötüye kullanılmasıyla bu tür maddelerin kontrol altına alınması zorunlu hale gelmiştir (Tekiner ve Kayabaşı, 2017). Uyuşturucu tacirleri ile örgüt mensupları arasında işbirliği yapılması *“narko-terör”* kavramını ortaya çıkarmıştır. Tekiner ve Kayabaşı (2017), terörle mücadele ve uyuşturucuyla savaşın birleşiminin narko-terörle mücadeleye yol açtığını ileri sürmektedir. Bu nedenle, her iki suç ile mücadele stratejisinin de koordinasyon içinde yürütülmesi önemlidir. Narko-terörizmin erişim alanı dünya genelinde Asya, Orta Doğu ve Latin Amerika'daki diğer bölgelere kadar uzanmaktadır (Senate Congress, 2003). Günümüzde dünyadaki önemli narko terör örgütlerine örnek olarak, Türkiye'de, Koma Civakên Kurdistanê (KCK), PKK, FETÖ/PDY, DHKP-C ve TKP-ML; Suriye ve Irak'ta; İŞİD/DEAŞ; Kolombiya'da, Autodefensas Unidas de Colombia (AUC), Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia (FARC) ve Ejército de Liberación Nacional (ELN); Sri Lanka'da, Liberation Tigers of Tamil Eelam (LTTE); Afganistan'da, Taliban ve El-Kaide; Peru'da, Movimiento Revolucionario Túpac Amaru (MRTA) ve Partido Comunista del Perú - Sendero Luminoso (PCP-SL); İspanya'da, Euskadi Ta Askatasuna (ETA); Birleşik Krallık'ta,

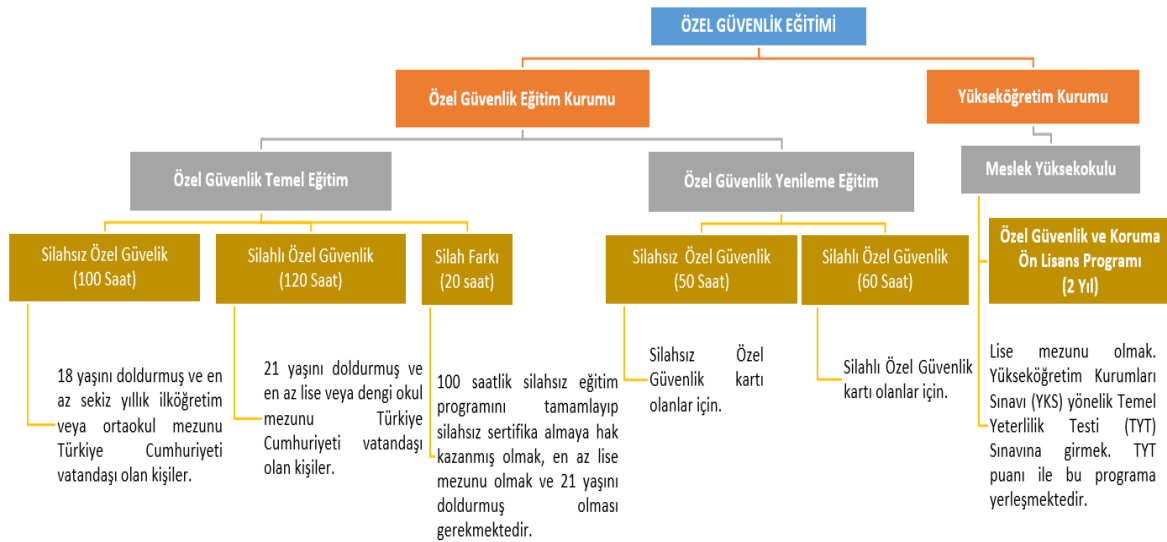
Irish Republican Army (IRA); Özbekistan’da, Islamic Movement of Uzbekistan (IMU); Nijerya’da, Cemaat-i ehl-i sünneti’t davet’ü-l ve’l-cihad (Boko Haram) gösterilebilir.

Suriye’de devam eden çatışmaların yarattığı otorite boşluğunu istismar eden PKK/PYD/YPG ve DEAŞ gibi terör örgütlerinin bölgede uyuşturucu ürettiği tahmin edilmekte ve bu üretilen captagon karayolu ile Türkiye’ye, oradan da deniz yolu ile Orta Doğu ve Basra Körfezi ülkelerine gönderilmektedir (Sevgel, 2019). Bu bağlamda koruma ve güvenlik planları; Özel güvenlik kanununa göre liman tesisinin bulunduğu ilin valisinden özel güvenlik izin belgesi almış işletmeler tarafından hazırlanır ve il emniyet müdürlüğü özel güvenlik şube müdürlüğü tarafından onaylanmaktadır. Liman Başkanlığı, International Ship and Port Facility Security (ISPS) Koda tabi liman tesislerinde görevlendirilecek özel güvenlik görevlilerinin sayısını belirlemek üzere 2019 yılında il özel güvenlik komisyonuna, yetki alanına giren liman tesislerini bildirmiştir (Tohumcu ve Kazan, 2019). Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 12’nci maddesi hükmünce, koruma ve güvenlik Planları hazırlanmaktadır. Yönetmeliğin 43’üncü maddesi hükmünce; *“Havalimanı ve deniz limanlarının denetiminde, uluslararası anlaşmalar ve 25/7/1997 tarih ve 97/9707 sayılı Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilip getirilmediği göz önünde bulundurulur”* hükmü gereğince denetime tabi tutulmuştur. Özellikle 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Kanunu, deniz limanlarında görevli özel güvenlik görevlilerin denizden gelen olası saldırılarının önlenmesi başta olmak üzere caydırıcılık ve önleme tedbirlerine ilişkin açıklayıcı hükümler içermemektedir. Ayrıca hava ve deniz limanlarında istihdam edilecek özel güvenlik görevlilerinin temel eğitimleri, Yönetmeliğin 33’üncü maddesi hükmünce; *“Havalimanı ve havaalanlarında istihdam edilecek özel güvenlik görevlileri Sivil Havacılık Güvenliği ile Uyuşturucu Madde Bilgileri derslerini, deniz limanlarında istihdam edilecek özel güvenlik görevlileri, ISPS Kod çerçevesinde Deniz Limanı Güvenliği ve Uyuşturucu Madde Bilgileri derslerini, almak zorundadır”* ve yenileme eğitimi alacak özel güvenlik görevlileri, 34’üncü maddesi hükmünce; *“Havalimanı ve deniz limanlarında görevli özel güvenlik görevlilerinin yenileme eğitimi için uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan diğer hükümler saklıdır”*. Bu bağlamda özel güvenlik eğitim kurumlarında kısa sürede verilen eğitim açısından sorunlu görüldüğünden, bu araştırma Türkiye’de özel güvenlik eğitimi veren özel güvenlik eğitim kurumları ve üniversitelerdeki özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarının mevcut durumunu ve yönünü belirlemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, özel güvenlik mevzuatı gereğince

okutulması zorunlu ders programları kapsamında özel güvenlik eğitim kurumları ile üniversitelerdeki özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarının farkı gözetilmeksizin “uyuşturucu madde bilgisi”, “hava/deniz liman güvenliği” ile “terör/terörizm” derlerinin mevcut durumlarının tespit edilmesi ve uygulanmasının gerekliliği üzerinde durulmuştur. Araştırma ülkemizin özel güvenlik eğitimine yaklaşımı açısından önemlidir.

Özel Güvenlik Eğitimi

Özel güvenlik eğitimi 5188 sayılı Kanununun 14’üncü maddesinde düzenlenmiştir. “Özel Güvenlik Eğitim Kurumları” ve “Yükseköğretim Kurumu (YÖK)” olmak üzere iki farklı kurumlar tarafından eğitim verilmektedir. Özel güvenlik eğitim sınıflandırılması Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Özel güvenlik eğitimi sınıflandırılması

Özel güvenlik eğitim kurumlarında iki düzeyde ve üç türde eğitim mevcuttur. YÖK bünyesinde ise ön lisans düzeyinde eğitim verilmektedir.

Özel Güvenlik Eğitim Kurumları

Özel güvenlik eğitim kurumları, özel güvenlik eğitimi alanında faaliyet verebilmek için İçişleri Bakanlığının iznine tabidir. Gerçek ve Tüzel Kişiler tarafından özel güvenlik eğitim kurumu kurulabilir ve özel güvenlik müfredatı haricinde başka bir konuda eğitim verilmemektedir.

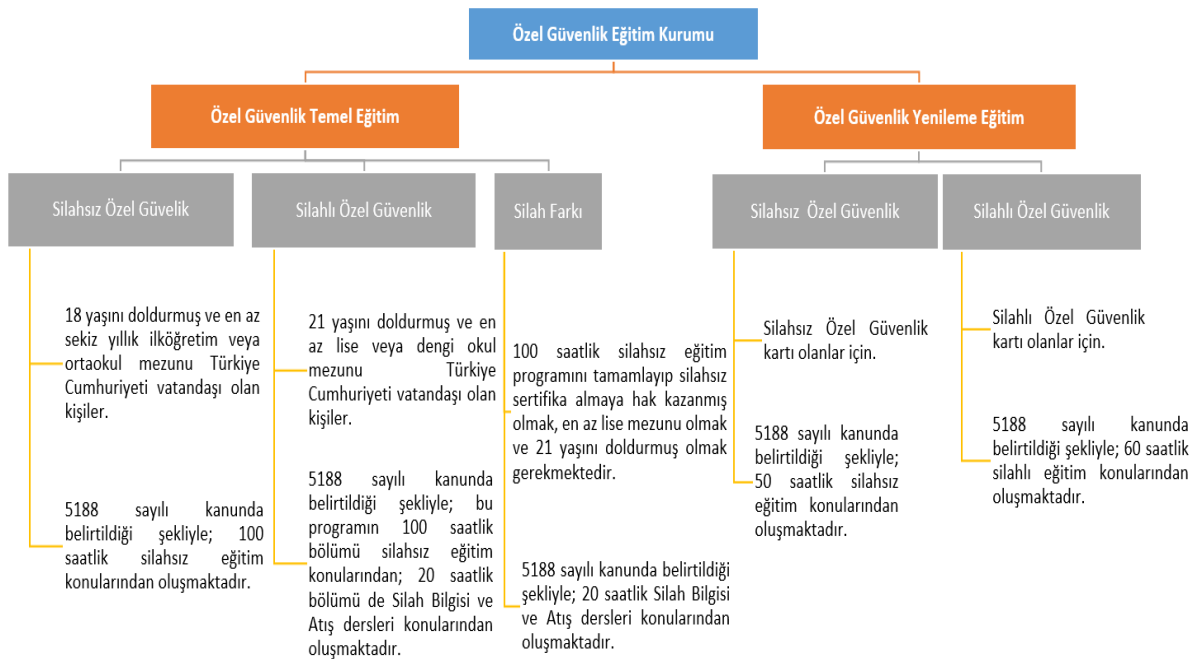
İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) Özel Güvenlik Daire Başkanlığı tarafından 01.02.2023 tarihinde yayın özel güvenlik istatistikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Özel güvenlik istatistikleri (EGM, 2023)

Açıklama	Sayı	Toplam
Özel Güvenlik Eğitim Kurumu	513	
Özel Güvenlik Şirketi	1.312	2.261
İl Özel İdare/Belediye Şirketi	360	
Alarm İzleme Merkezi	76	
Özel Güvenlik İzni Alan Yer	99.145	99.145
Kişi Koruma İzni Alan	304	304
	Kamu	Özel
Aktif Çalışan Özel Güvenlik Görevlisi	168.220	178.798
	Polis Bölgesi	Jandarma Bölgesi
	297.117	49.901
Geçerli Özel Güvenlik Kimliği Olan Kişi	Silahsız	Silahlı
	295.483	482.074
		777.557

Tablo 1 incelendiği zaman, İçişleri Bakanlığı tarafından faaliyet izin belgesi olan beş yüz on üç (513) özel güvenlik eğitim kurumu aktif olarak eğitim vermektedir.

2004 yılında yürürlüğe giren 5188 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi hükmünce İçişleri Bakanlığı tarafından faaliyet izni belgesi almış, özel güvenlik eğitim kurumları tarafından temel eğitimi ve yenileme eğitimi verilmektedir. Özel güvenlik eğitim kurumlarında; "Özel Güvenlik Temel Eğitimi" ve "Özel Güvenlik Yenileme Eğitimi" olmak üzere iki farklı eğitim türü mevcuttur. Özel güvenlik eğitim kurumlarında verilen eğitimin sınıflandırılması Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2. Özel güvenlik eğitim kurumlarında özel güvenlik eğitimi sınıflandırılması

Özel güvenlik eğitim kurumlarında, temel eğitim türünden; “silahsız”, “silahlı” ve “silah farkı” olmak üzere kendi içinde üç branşta eğitim mevcuttur. Yenileme eğitiminde ise; “silahsız” ve “silahlı” olmak üzere kendi içinde iki branşta eğitim verilmektedir.

Silahsız Temel Özel Güvenlik Eğitimi; On sekiz (18) yaşını doldurmuş olan ve en az ilköğretim (ortaokul) mezunu olan T.C. vatandaşları eğitim alabilmektedir. Kayıt yaptırabilmesi için 5188 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesi (d) ve (f) bentleri ile Yönetmeliğin 18’inci maddesinde belirtilen sağlık şartlarını yerine getirmek zorundadır. 26/6/2021 tarihli ve 31523 sayılı Resmî Gazete de yayımlanan Özel Güvenlik Görevlileri Sağlık Şartları Yönetmeliği doğrultusunda tam teşekküllü bir devlet hastanesinden “*Silahsız Özel Güvenlik Görevlisi Olur*” ibareli sağlık (heyet) raporu istenmektedir. Eğitim yüz (100) saattir.

Silahlı Temel Özel Güvenlik Eğitimi; Yirmi bir (21) yaşını doldurmuş olan ve en az ortaöğretim (lise) mezunu olan T.C. vatandaşları eğitim alabilmektedir. Kayıt yaptırabilmesi için 5188 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesi (d) ve (f) bentleri ile Yönetmeliğin 18’inci maddesinde belirtilen sağlık şartlarını yerine getirmek zorundadır. 26/6/2021 tarihli ve 31523 sayılı Resmî Gazete de yayımlanan Özel Güvenlik Görevlileri Sağlık Şartları Yönetmeliği doğrultusunda tam teşekküllü bir devlet hastanesinden “*Silahlı Özel Güvenlik Görevlisi Olur*” ibareli sağlık (heyet) raporu istenmektedir. Eğitim yüz yirmi (120) saattir.

Silah Farkı (Silahsızdan Silahlıya Geçiş) Eğitimi; Silahsız özel güvenlik sertifikası yada kimlik kartı olan özel güvenlik görevlilerinin, silahsız olan sertifikalarını veya kimlik kartını silahlıya çevirme işleminin yapılmasını sağlayan bir eğitim türüdür. Öncelikle silah farkı eğitimi alınabilmesi için bazı koşul ve şartlar mevcuttur. Bu şartlar, silahsız özel güvenlik sertifikası veya kimlik kartına sahip olmak, yirmi bir (21) yaşını doldurmuş ve en az lise mezunu olan T.C. vatandaşları eğitim alabilmektedir. Kayıt yaptırabilmesi için 5188 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesi (d) ve (f) bentleri ile Yönetmeliğin 18’inci maddesinde belirtilen sağlık şartlarını yerine getirmek zorundadır. 26/6/2021 tarihli ve 31523 sayılı Resmî Gazete de yayımlanan Özel Güvenlik Görevlileri Sağlık Şartları Yönetmeliği doğrultusunda tam teşekküllü bir devlet hastanesinden “*Silahlı Özel Güvenlik Görevlisi Olur*” ibareli sağlık (heyet) raporu istenmektedir. Eğitim yirmi (20) saattir.

Silahsız Yenileme Özel Güvenlik Eğitimi; Silahsız özel güvenlik sertifikası yada kimlik kartı olan T.C. vatandaşları eğitim alabilmektedir. Beş (5) yıllık sertifika geçerlilik sürelerine en az altı (6) ay, en fazla bir (1) yıl kala özel güvenlik yenileme eğitimi alması ve ardından kimlik kartını yenilemesi işlemidir. Sağlık (heyet) raporu istenmemektedir. Eğitim elli (50) saattir.

Silahlı Yenileme Özel Güvenlik Eğitimi; Silahlı özel güvenlik sertifikası veya kimlik kartı olan T.C. vatandaşları eğitim alabilmektedir. Beş (5) yıllık sertifika geçerlilik sürelerine en az altı (6) ay, en fazla bir (1) yıl kala özel güvenlik yenileme eğitimi alması ve ardından kimlik kartını yenilemesi işlemidir. Sağlık (heyet) raporu istenmemektedir. Eğitim altmış (60) saattir.

İçişleri Bakanlığı tarafından onaylı faaliyet izin belgesi olan özel güvenlik eğitim kurumları eğitim programını Yönetmeliğin 33'üncü maddesi gereğince; özel güvenlik eğitimine alınan adaylar asgari yüz yirmi (120) saatlik eğitime tabi tutulur. Programın yirmi (20) saati silah ve atış eğitimine ayrılmaktadır. Ateşli silah taşımayacak özel güvenlik görevlilerin, silah ve atış eğitimini alması zorunlu değildir. Bu görevlilerin temel eğitimi yüz (100) saatten aşağı olmayacak şekilde düzenlenir özel güvenlik temel eğitiminde okutulacak dersler, Ek-11'deki tabloda gösterilmiştir. Havalimanı ve havaalanlarında istihdam edilecek özel güvenlik görevlileri, "Sivil Havacılık Güvenliği" ile "Uyuşturucu Madde Bilgileri" derslerini, deniz limanlarında istihdam edilecek özel güvenlik görevlileri, ISPS Kod. çerçevesinde "Deniz Limanı Güvenliği" ve "Uyuşturucu Madde Bilgileri" derslerini, almak zorundadır. Bu bağlamda özel güvenlik eğitim kurumlarında, Yönetmeliğinin Ek-11 gereğince temel eğitimde okutulması zorunlu dersler, Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. *Özel güvenlik temel eğitim programı (Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik Ek-11)*

Eğitim Türü	Ders Adı	Yöntemi		Saat	Yüzde (%)
		Teori (T)	Uygulama (U)		
Silahsız Temel Özel Güvenlik Eğitim Ders Müfredatı	Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları		İnteraktif	20	20
	Güvenlik Tedbirleri	15	5	20	20
	Güvenlik Sistem ve Cihazları		5	5	5
	Temel İlkyardım	6	4	10	10
	Yangın Güvenliği ve Tabii Felaketlerde Müdahale Tarzı		İnteraktif	8	8
	Uyuşturucu Madde Bilgileri		İnteraktif	2	2
	Etkili İletişim		İnteraktif	12	12
	Kalabalık Yönetimi	4	6	10	10
	Kişi Koruma		9	9	9
	Genel Kollukla İlişkiler		İnteraktif	4	4
	TOPLAM			100	100
Silahlı Temel Özel Güvenlik Eğitim Ders	Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları		İnteraktif	20	16,7
	Güvenlik Tedbirleri	15	5	20	16,7
	Güvenlik Sistem ve Cihazları		5	5	4,2

Müfredatı	Temel İlk Yardım	6	4	10	8,3
	Yangın Güvenliği ve Tabii Felaketlerde Müdahale Tarzı		İnteraktif	8	6,7
	Uyuşturucu Madde Bilgileri		İnteraktif	2	1,7
	Etkili İletişim		İnteraktif	12	10
	Kalabalık Yönetimi	4	6	10	8,3
	Kişi Koruma		9	9	7,5
	Genel Kollukla İlişkiler		İnteraktif	4	3,3
	Silah Bilgisi ve Atış	15	5	20	16,7
	TOPLAM			120	100
Silah Farkı					
	Özel Güvenlik Eğitim Ders Müfredatı				
	Silah Bilgisi ve Atış	15	5	20	100
	TOPLAM			20	100

Tablo 2 incelendiğinde kanun kapsamında özel güvenlik eğitim kurumlarında okutulması zorunlu olan; “özel güvenlik hukuku ve kişi hakları”, “güvenlik tedbirleri”, “güvenlik sistem ve cihazları”, “temel ilkyardım”, “yangın güvenliği ve tabii felaketlerde müdahale tarzı”, “uyuşturucu madde bilgileri”, “etkili iletişim”, “kalabalık yönetimi”, “kişi koruma” ve “genel kollukla ilişkiler” dersleri temel silahsız özel güvenlik görevlisi adaylarının zorunlu olması gereken ders kapsamı içerisinde yer almaktadır. “Silah Bilgisi ve Atış” dersini ise silahlı özel güvenlik ve silah farkı olan adayların alması gereken zorunlu derslerdir. Silahsız özel güvenlik kursiyeri için; (%20) Güvenlik Tedbirleri ile (%20) Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları derslerine ağırlık verildiği görülmektedir. Silahlı özel güvenlik kursiyerleri için; (%16,7) Güvenlik Tedbirleri, (%16,7) Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları ile (%16,7) Silah Bilgisi ve Atış derslerine ağırlık verildiği görülmektedir. Ayrıca silahlı ve silah farkı özel güvenlik eğitiminde “Silah Bilgisi ve Atış” dersi de ön planda olduğunu vurgulamak gerekmektedir. Uyuşturucu Madde Bilgileri dersi, silahsız özel güvenlik eğitiminde ve silahlı özel güvenlik eğitiminde en düşük yüzde ile gerilerde olduğu göze çarpmaktadır. Özel güvenlik eğitim kurumlarında verilen eğitimlerde yönetmeliğin Ek-11’de yer alan dersler haricinde ek dersler verilmemektedir. Bu bağlamda havalimanı ve deniz limanında özel güvenlik görevlisi olarak çalışacak olanların “Sivil Havacılık Güvenliği” ve “Deniz Limanı Güvenliği” dersleri yer almamaktadır.

Özel güvenlik eğitim kurumlarında, Yönetmeliğin 34’üncü maddesi gereğince; “yenileme eğitimi altmış ders saatinden oluşur. Yenileme eğitiminin on ders saati silah bilgisi ve atış dersine ayrılır. Yenileme eğitiminde okutulacak ders konuları ve saatleri Ek-13’de gösterilmiştir. Havalimanı ve deniz limanlarında görevli özel güvenlik görevlileri yenileme

eğitimi için uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan diğer hükümler saklıdır”. Yönetmeliğinin Ek-13 gereğince yenileme eğitimde okutulması zorunlu dersler, Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Özel güvenlik yenileme eğitim programı (Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik Ek-13)

Eğitim Türü	Ders Adı	Yöntemi		Saat	Yüzde (%)
		T	U		
Silahsız Yenileme Özel Güvenlik Eğitim Ders Müfredatı	Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları	İnteraktif		10	20
	Güvenlik Tedbirleri	7	3	10	20
	Güvenlik Sistem ve Cihazları		3	3	9
	Temel İlkyardım	2	2	4	8
	Yangın Güvenliği ve Tabii Felaketlerde Müdahale Tarzı	İnteraktif		4	8
	Uyuşturucu Madde Bilgileri	İnteraktif		1	2
	Etkili İletişim	İnteraktif		8	16
	Kalabalık Yönetimi	2	2	4	8
	Kişi Koruma		4	4	8
	Genel Kollukla İlişkiler	İnteraktif		2	6
	TOPLAM			50	100
Silahlı Yenileme Özel Güvenlik Eğitim Ders Müfredatı	Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları	İnteraktif		10	16,7
	Güvenlik Tedbirleri	7	3	10	16,7
	Güvenlik Sistem ve Cihazları		3	3	5
	Temel İlkyardım	2	2	4	6,7
	Yangın Güvenliği ve Tabii Felaketlerde Müdahale Tarzı	İnteraktif		4	6,7
	Uyuşturucu Madde Bilgileri	İnteraktif		1	1,7
	Etkili İletişim	İnteraktif		8	13,3
	Kalabalık Yönetimi	2	2	4	6,7
	Kişi Koruma		4	4	6,7
	Genel Kollukla İlişkiler	İnteraktif		2	3,3
	Silah Bilgisi ve Atış	5	5	10	16,7
TOPLAM			60	100	

Tablo 3 incelendiğinde kanun kapsamında özel güvenlik eğitim kurumlarında okutulması zorunlu olan, “özel güvenlik hukuku ve kişi hakları”, “güvenlik tedbirleri”, “güvenlik sistem ve cihazları”, “temel ilkyardım”, “yangın güvenliği ve tabii felaketlerde müdahale tarzı”, “uyuşturucu madde bilgileri”, “etkili iletişim”, “kalabalık yönetimi”, “kişi koruma” ve “genel kollukla ilişkiler” dersleri yenileme silahsız özel güvenlik görevlilerinin zorunlu olması gereken derslerdir. Silahsız yenileme özel güvenlik kursiyeri için, (%20) Güvenlik Tedbirleri ile (%20) Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları derslerine ağırlık verildiği görülmektedir. Silahlı yenileme özel güvenlik kursiyerleri için, (%16,7) Güvenlik

Tedbirleri, (%16,7) Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları ile (%16,7) Silah Bilgisi ve Atış derslerine ağırlık verildiği görülmektedir. Ayrıca silahlı yenileme özel güvenlik kursiyerleri “*Silah Bilgisi ve Atış*” dersi de ön planda olduğunu vurgulamak gerekmektedir. Uyuşturucu Madde Bilgileri dersi, silahsız ve silahlı yenileme özel güvenlik eğitiminde en düşük yüzde ile gerilerde olduğu göze çarpmaktadır. Özel güvenlik eğitim kurumlarında verilen eğitimlerde yönetmeliğin Ek-13’de yer alan dersler haricinde ek dersler verilmemektedir. Bu bağlamda hava ve deniz limanlarında görevli özel güvenlik görevlileri “*Sivil Havacılık Güvenliği*” ve “*Deniz Limanı Güvenliği*” dersleri özel güvenlik eğitim kurumlarında yenileme dersleri arasında yer almamaktadır.

Yükseköğretim Kurumu Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Programı

5188 sayılı Kanun’un 14’uncu maddesi hükmünce Yükseköğretim Kurumlarınca “*Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Programı*” açabilme imkânı tanınmıştır. Üniversitelerin Meslek Yüksekokulları (MYO) bünyesinde yer alan Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü Özel Güvenlik ve Koruma Ön lisans Programıdır. Ders içerikleri üniversite senatosu tarafından değerlendirilerek YÖK’e bölüm/program açma süreci içerisinde bildirilmektedir.

İstanbul Üniversitesi, 2002-2003 eğitim öğretim yılında Teknik Bilimler MYO bünyesinde açılan ve ilk önce “*Savunma ve Güvenlik*” daha sonra 2009 yılında “*Özel Güvenlik ve Koruma*” programı, Türkiye’de özel güvenlik sektöründe istihdam edilmek üzere yükseköğretim düzeyinde özel güvenlik görevlisi yetiştiren ilk eğitim programıdır (Yağcı, 2021). İçişleri Bakanlığı EGM Özel Güvenlik Daire Başkanlığı 30.12.2021 tarihli 59714804-145737 sayılı özel güvenlik ve koruma programları müfredatı konulu yazısı ile YÖK bünyesinde yer alan özel güvenlik ve koruma ön lisans programları Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğinin Ek-11’de yer alan zorunlu okutulması gereken derslerin tamamı müfredatlarında yer alacak şekilde güncellemesi istenmiştir. Bu bağlamda, 2022-2023 eğitim öğretim yılında YKS ile özel güvenlik ve koruma açık öğretim (AÖ) ön lisans programları tercih listesinde yer verilmemiştir. 2022 YKS’den itibaren özel güvenlik ve koruma (AÖ) ön lisans programına öğrenci alımı durdurulmuştur. İçişleri Bakanlığı EGM Özel Güvenlik Daire Başkanlığı 30.12.2021 tarihli 59714804-145737 sayılı yazısı ile AÖ’de yer alan özel güvenlik ve koruma ön lisans programı kapatılmıştır. Türkiye’de özel güvenlik ve koruma ön lisans programı alanında eğitim veren MYO’ların

listesi, örgün eğitim türü (Normal Öğretim (NÖ)/İkinci Öğretim (İÖ)) ve ön lisans programın açıldığı yıl Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Türkiye’de özel güvenlik ve koruma ön lisans programı alanında 2022-2023 eğitim öğretim yılında eğitim veren meslek yüksekokulları

S. N	Üniversite (Ü) Adı	MYO Adı	Ön lisans Programının Bulunduğu Yer		Örgün Öğrenim Türü	Ön lisans Programının Açıldığı Yıl
			İl	İlçe		
1	Adıyaman Ü	Sosyal Bilimler MYO	Adıyaman	Merkez	NÖ	2012-2013
2	Akdeniz Ü	Sosyal Bilimler MYO	Antalya	Merkez	NÖ İÖ	2016-2017
3	Aksaray Ü	Aksaray Sosyal Bilimler MYO	Aksaray	Merkez	NÖ	2009-2010
4	Ankara Ü	Ayaş MYO	Ankara	Ayaş	NÖ	2020-2021
5	Artvin Çoruh Ü	Artvin MYO	Artvin	Merkez	NÖ	2012-2013
6	Atatürk Ü	Horasan MYO	Erzurum	Horasan	NÖ	2015-2016
7	Aydın Adnan Menderes Ü	Aydın MYO	Aydın	Merkez	NÖ	2019-2020
8	Balıkesir Ü	Kepsut MYO	Balıkesir	Merkez	NÖ	2020-2021
9	Bandırma Onyedli Eylül Ü	Manyas MYO	Balıkesir	Manyas	NÖ	2020-2021
10	Batman Ü	Sosyal Bilimler MYO	Batman	Merkez	NÖ	2018-2019
11	Bayburt Ü	Teknik Bilimler MYO	Bayburt	Merkez	NÖ	2019-2020
12	Bingöl Ü	Bingöl Sosyal Bilimler MYO	Bingöl	Merkez	NÖ	2018-2019
13	Bitlis Eren Ü	Adilcevaz MYO	Bitlis	Adilcevaz	NÖ	2012-2013
14	Bolu Abant İzzet Baysal Ü	Gerede MYO	Bolu	Gerede	NÖ	2020-2021
15	Bursa Uludağ Ü	Sosyal Bilimler	Bolu	Merkez	NÖ İÖ	2006-2007

		MYO				
16	Çankırı Karatekin Ü	Sosyal Bilimler MYO	Çankırı	Merkez	$\frac{NÖ}{İÖ}$	2013-2014
17	Gaziantep Ü	Oğuzeli MYO	Gaziantep	Oğuzeli	NÖ	2010-2011
18	Giresun Ü	Espiye MYO	Giresun	Espiye	$\frac{NÖ}{İÖ}$	2009-2010
19	Gümüşhane Ü	Torul MYO	Gümüşhane	Torul	NÖ	2019-2020
20	Hatay Mustafa Kemal Ü	Antakya MYO	Hatay	Antakya	NÖ	2010-2011
21	Iğdır Ü	Iğdır MYO	Iğdır	Merkez	NÖ	2018-2019
22	İnönü Ü	Malatya MYO	Malatya	Merkez	NÖ	2010-2011
23	İstanbul Ü-Cerrahpaşa-	Teknik Bilimler MYO	İstanbul	Büyükçekmece	NÖ	2002-2003
24	Kafkas Ü	Sarıkamış MYO		Sarıkamış		2007-2008
		Sosyal Bilimler MYO	Kars	Merkez	NÖ	2018-2019
25	Kahramanmaraş İstiklal Ü	Türkoğlu Sosyal Bilimler MYO	Kahramanmaraş	Türkoğlu	NÖ	2021-2022
26	Karabük Ü	Eskipazar MYO	Karabük	Eskipazar	$\frac{NÖ}{İÖ}$	2015-2016
27	Karamanoğlu Mehmetbey Ü	Sosyal Bilimler MYO	Karaman	Merkez	NÖ	2021-2022
28	Kastamonu Ü	MYO	Kastamonu	Merkez	$\frac{NÖ}{İÖ}$	2017-2018
29	Kayseri Ü	Bünyan MYO	Kayseri	Bünyan	NÖ	2019-2020
30	Kilis 7 Aralık Ü	Teknik Bilimler MYO	Kilis	Merkez	NÖ	2018-2019
31	Kocaeli Ü	Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO	Kocaeli	Hereke	$\frac{Kız (NÖ)}{Erkek (NÖ)}$ $\frac{Kız (İÖ)}{Erkek (İÖ)}$	2005-2006
32	Manisa Celâl Bayar Ü	Salihli MYO	Manisa	Salihli	$\frac{NÖ}{İÖ}$	2012-2013

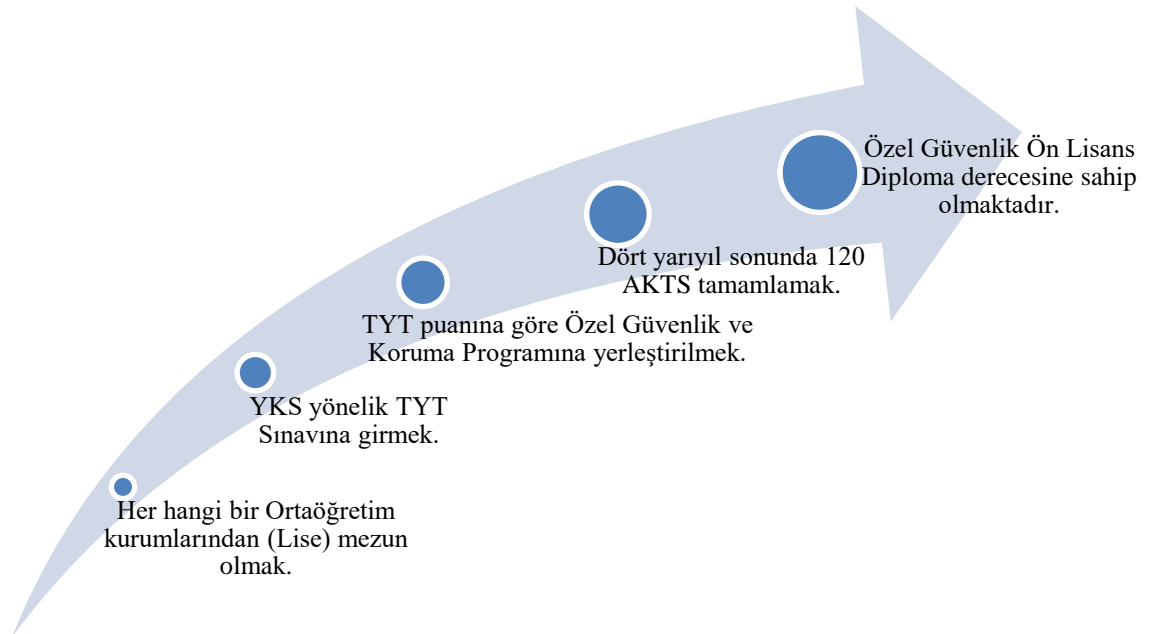
33	Muğla Sıtkı Koçman Ü	Köyceğiz MYO	Muğla	Köyceğiz	NÖ	2012-2013
34	Munzur Ü	Çemişgezek MYO	Tunceli	Çemişgezek	NÖ	2019-2020
35	Muş Alparslan Ü	Varto MYO	Muş	Varto	NÖ	2020-2021
36	Necmettin Erbakan Ü	Meram MYO	Konya	Meram	NÖ	2022-2023
37	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	Gülşehir Sosyal Bilimler MYO	Nevşehir	Gülşehir	NÖ İÖ	2021-2022
38	Niğde Ömer Halisdemir Ü	Niğde Sosyal Bilimler MYO	Niğde	Merkez	NÖ İÖ	2012-2013
39	Ondokuz Mayıs Ü	Bafra MYO	Samsun	Bafra	NÖ	2019-2020
40	Osmaniye Korkut Ata Ü	Düziçi MYO	Osmaniye	Düziçi	NÖ	2009-2010
41	Pamukkale Ü	Acıpayam MYO	Denizli	Acıpayam	NÖ	2014-2015
42	Selçuk Ü	Karapınar Aydoğanlar MYO	Konya	Karapınar	NÖ	2019-2020
43	Siirt Ü	Teknik Bilimler MYO	Siirt	Merkez	NÖ	2016-2017
44	Şırnak Ü	Şırnak MYO	Şırnak	Merkez	NÖ	2020-2021
45	Tokat Gaziosmanpaşa Ü	Erbaa MYO	Tokat	Erbaa	NÖ	2016-2017
46	Van Yüzüncü Yıl Ü	Van Güvenlik MYO	Van	Merkez	NÖ	2017-2018
47	Yalova Ü	Çınarcık MYO	Yalova	Çınarcık	NÖ İÖ	2011-2012
48	Yozgat Bozok Ü	Sorgun MYO Şefaati MYO	Yozgat	Sorgun Şefaati	NÖ	2013-2014 2020-2021
49	Zonguldak Bülent Ecevit Ü	Devrek MYO	Zonguldak	Devrek	NÖ İÖ	2016-2017

Tablo 4 incelendiği zaman, MYO'lar da özel güvenlik ve koruma ön lisans programların sayısı giderek artmaktadır. Günümüzde Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) 2022 Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) tercih kılavuzundan elde edilen

bilgilere göre kırk dokuz (49) üniversitede ve elli bir (51) MYO'da özel güvenlik ve koruma ön lisans programı yer almaktadır. Üniversitelerin bünyesinde yer alan MYO'larda kırk sekiz (48) NÖ, on bir (11) İÖ, bir (1) erkek öğrenciler için NÖ, bir (1) kız öğrenciler için NÖ, bir (1) erkek öğrenciler için İÖ ve bir (1) kız öğrenciler için İÖ olmak üzere toplam altmış üç (63) ön lisans programı mevcuttur.

Kocaeli Üniversitesi Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO bünyesinde 2003-2004 eğitim öğretim yılında "Özel Güvenlik ve Koruma" ön lisans programı, Türkiye'de özel güvenlik sektörüne istihdam sağlamak için YÖK düzeyinde özel güvenlik görevlisi yetiştiren ikinci ön lisans programı ve aynı zaman da ilk "Özel Güvenlik ve Koruma" ön lisans adı ile eğitim öğretimi başlamıştır. Ön lisans programı, 2005-2006 eğitim öğretim yılında cinsiyet temelli (erkek ve kız) olarak iki farklı eğitim programa kategorize etmiştir.

Özel güvenlik ve koruma ön lisans programları ile güvenlik sektöründeki değişimleri yakından takip eden, teknolojik gelişmelere ayak uyduran, saha çalışmalarında kullanılacak teknikleri bilen, problemle karşı karşıya kaldığı zaman problem çözme ve analitik düşünme becerilerine sahip özel güvenlik görevlisi yetiştirilen akademik bir programdır. Özel güvenlik sektörünün ihtiyaç duyduğu kalifiyeli özel güvenlik görevlisi yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Özel güvenlik ve koruma ön lisans programına yerleşme ve özel güvenlik ön lisans diploma derecesine sahip olma süreci Şekil 3'de verilmiştir.

Şekil 3. Özel güvenlik ön lisans diploma derecesine sahip olma süreci

Özel Güvenlik ve Koruma Programının eğitim süresi iki (2) yıl olup öğretim programında öngörülen (toplam 120 AKTS) derslerden başarılı olmaları gerekmektedir ve

başarı ile tamamlayan öğrenciler “Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Diploma” derecesine sahip olmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde “araştırmanın amacı”, “araştırma deseni”, “veri toplanma araçları” ve “etik kurul beyanı” başlıkları ile açıklamalarına yer verilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Türkiye’de özel güvenlik eğitiminin içinde bulunduğu durumu tasvir etmek amacıyla özel güvenlik eğitim kurumlarında temel ve yenileme özel güvenlik eğitimi ile özel güvenlik ve koruma ön lisans programları düzeyinde eğitim veren üniversitelerin ders programlarında yer alan, “uyuşturucu madde bilgisi”, “hava/deniz liman güvenliği” ve “terör/terörizm” derslerinin mevcut durumlarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Müfredat programlarının analizini yapmak ve yeni müfredat programları oluşturulurken özel güvenlik eğitiminin hedeflerine varmada gerekli düzenlemeler hakkında dünya literatürleri ışığında görüş ortaya koymaktır. Ayrıca, halen uygulanan müfredat programları kapsamında bilhassa özel güvenlik eğitim kurumları ile üniversitelerdeki özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarının farkı gözetilmeksizin “uyuşturucu madde bilgisi”, “hava/deniz liman güvenliği” ve “terör/terörizm” dersinin uygulanmasının gerekliliği üzerinde durulmuştur.

Araştırma Deseni

Bu araştırma, nitel araştırma deseninde “doküman analizi” modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Doküman analizi tekniğinin temel amacı; araştırılması planlanan olgular hakkında bilgi içeren yazılı belgelerin analiz edilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Doküman analizi tekniği özellikle doğrudan görüşme ve gözlem yapma imkânının olmadığı durumlarda tek başına araştırma yöntemi olarak kullanılmaktadır (Yenipınar ve Kardaş, 2019). Araştırmada, öncelikle kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Araştırma da kullanılan veri dokümanları dört aşamada elde edilmiştir. İlk olarak 5188 sayılı kanun kapsamında özel güvenlik eğitim kurumlarında okutulması zorunlu olan ders müfredatı, ikinci olarak YÖK’e bağlı Yükseköğretim Program ATLAS web adresinden ön lisans düzeyinde özel güvenlik ve koruma eğitimi veren üniversitelerin ve MYO’ların isimleri, üçüncü aşamada ön lisans düzeyinde özel güvenlik ve koruma eğitimi veren programların müfredatları resmi web

sitelerinin incelenmesi yolu ile elde edilmiştir, dördüncü aşamada ise literatür taraması yapılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma konusunu oluşturan veriler 5188 sayılı kanunun eğitim bölümü ve üniversitelerin resmi web sitelerinde yapılan tarama sonucunda elde edilmiştir. 2023 yılında yapılan veriler ile sınırlandırılmıştır. 2022-2023 eğitim öğretim yılında kontenjan verilmeyen, özel güvenlik ve koruma ön lisans programları analize dahil edilmemiştir.

Etik Kurul Beyanı

Özel güvenlik eğitim kurumlarında temel ve yenileme özel güvenlik eğitimi ile özel güvenlik ve koruma ön lisans programları düzeyinde eğitim veren üniversitelerin ders programlarında yer alan, “*uyuşturucu madde bilgisi*”, “*hava/deniz liman güvenliği*” ve “*terör/terörizm*” derslerinin mevcut durumlarının tespit edilmesi amacı ile yapılan bu araştırma doküman taraması şeklinde yapıldığından etik kurul izni gerektirmemektedir.

Bulgular

Uyuşturucu Madde Bilgileri Dersi; Özel güvenlik eğitim kurumlarında Yönetmelik gereğince iki (2) saat ve interaktif olarak eğitim verilmektedir. İnteraktif (etkileşimli) yöntem, öğrencilerin ders sırasında çevreleriyle uygun bir şekilde etkileşime girebildikleri bir öğrenme sistemidir. Gelişen eğitim teknolojisi ile birlikte öğrencilere derslerinde yardımcı olmak amacı ile hazırlanmış, öğrenci merkezli sanal eğitim platformlarıdır (Bilgin, 2022). Bu eğitim sisteminde öğrenciler konular hakkında arkadaşlarıyla tartışmaktadır, çeşitli aktivitelere katılmaktadır ve sosyal olarak gelişmektedir. Teknolojinin etkin olarak kullanılması sayesinde de öğrenim süreci kolaylaşmaktadır.

Hava ve Deniz Liman Güvenliği Dersi; Liman güvenlik planları, ulusal ve uluslararası liman güvenliği kuralları ve ISPS tanımı, liman güvenlik değerlendirmesi, güvenlik deklarasyonu, liman güvenlik görevlilerinin sorumlulukları, güvenlik seviyeleri, hava ve deniz ulaşım araçları güvenlik prosedürleri, güvenlik ekipmanlarını vb. eğitim içeriklerini öğrenmektedir. Hava ve deniz limanlarının stratejik öneminin vurgulamaktadır.

Terör ve Terörizm Dersi; Öğrencilere, günümüz dünyası ve ülkemizin karşı karşıya olduğu en ciddi güvenlik tehditlerinden biri olan terör/terörizm konusunda akademik bilgi ve

farkındalık kazandırmak ve bu alandaki uluslararası mücadelenin hukuki ve siyasi boyutlarını öğrenmektedir.

Özel güvenlik eğitim kurumlarında Yönetmelik gereğince okutulması zorunlu olan uyuşturucu madde bilgileri dersinin temel eğitimi ve yenileme eğitiminde verilen ders saatleri ve yöntemi Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Özel güvenlik eğitim kurumlarında uyuşturucu madde bilgileri dersi

		Temel Eğitimi			Yenileme Eğitimi				
		Ders Adı	Saat	Yüzde (%)	Ders Adı	Saat	Yüzde (%)		
Silahsız	Özel	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2	2	Uyuşturucu Madde Bilgileri	1	2		
Güvenlik Eğitimi									
Silahlı	Özel	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2	1,7	Uyuşturucu Madde Bilgileri	1	1,7		
Güvenlik Eğitimi									

Tablo 5 incelendiği zaman özel güvenlik eğitim kurumlarında temel eğitime tabi olan özel güvenlik kursiyerleri uyuşturucu madde bilgileri dersinin iki (2) saat interaktif olarak zorunlu almaktadır. Yenileme eğitimine tabi olan özel güvenlik kursiyerleri uyuşturucu madde bilgisi dersinin bir (1) saat interaktif olarak zorunlu almaktadır. Uyuşturucu Madde Bilgileri dersi, (%2) silahsız temel ve yenileme özel güvenlik eğitiminde; (%1,7) silahlı temel ve yenileme özel güvenlik eğitiminde en düşük yüzde de olduğu göze çarpmaktadır.

Ülkemizde 2022-2023 eğitim öğretim yılında özel güvenlik ve koruma ön lisans programı bulunan toplam kırk dokuz (49) üniversite bulunmaktadır. Araştırmaya konu olan programların dersleri incelendiğinde Tablo 6’da ders adı, ders sayısı, dersin yöntemi (Teorik (T) ya da Uygulama (U)), dersin türü (Zorunlu (Z) ya da Seçmeli (S)) olarak okutulduğu ve dönem yarıyılı belirtilmiştir.

Tablo 6. Özel güvenlik ve koruma ön lisans programı uyuşturucu madde bilgisi dersi

S. N	Ü Adı	MYO Adı	Ders Adı	Ders Yöntemi	Ders Türü	Yarıyılı	AKT S	AKT S (%)
				T/U	Z/S			
1	Adıyaman Ü	Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Madde ile Mücadele	2+0	Z	2	2	1,7
2	Akdeniz Ü	Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	1+0	S	3	4	3,3
3	Aksaray Ü	Aksaray Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	2+0	Z	3	2	1,7
4	Ankara Ü	Ayaş MYO	Uyuşturucu Maddeler	2+0	Z	3	3	2,5

5	Artvin Çoruh Ü	Artvin MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2+0	Z	4	3	2,5
6	Atatürk Ü	Horasan MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2+0	Z	2	3	2,5
7	Aydın Adnan Menderes Ü	Aydın MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	3+0	Z	2	3	2,5
8	Balıkesir Ü	Kepsut MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	2+0	Z	3	4	3,3
9	Bandırma Onyedli Eylül Ü	Manyas MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	3+0	Z	1	4	3,3
10	Batman Ü	Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	2+0	Z	3	4	3,3
11	Bayburt Ü	Teknik Bilimler MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2+0	Z	3	4	3,3
12	Bingöl Ü	Bingöl Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Madde Bilgisi ve Kaçakçılık	3+0	Z	3	3	2,5
13	Bitlis Eren Ü	Adilcevaz MYO	Uyuşturucu Madde Bilgisi	2+0	Z	3	4	3,3
14	Bolu Abant İzzet Baysal Ü	Gerede MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2+0	Z	3	3	2,5
15	Bursa Uludağ Ü	Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Maddelerle ve Kaçakçılıkla Mücadele	2+2	Z	4	4	3,3
16	Çankırı Karatekin Ü	Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Madde Bilgisi	3+0	Z	3	4	3,3
17	Gaziantep Ü	Oğuzeli MYO	Uyuşturucu Madde Bilgisi	2+0	Z	2	2	1,7
18	Giresun Ü	Espiye MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	2+0	Z	4	2	1,7
19	Gümüşhane Ü	Torul MYO	Uyuşturucu Madde ve Kaçakçılıkla Mücadele	3+0	Z	4	4	3,3

20	Hatay Mustafa Kemal Ü	Antakya MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	3+0	Z	3	5	4,2
21	Iğdır Ü	Iğdır MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılıkla Mücadele	3+0	Z	2	4	3,3
22	İnönü Ü	Malatya MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2+0	Z	3	3	2,5
23	İstanbul Ü- Cerrahpaşa	Teknik Bilimler MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2+0	S	4	3	2,5
24	Kafkas Ü	Sarıkamış MYO Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Madde ve Kaçakçılık	2+0	Z	3	3	2,5
25	Kahramanmaraş İstiklal Ü	Türkoğlu Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2+0	Z	4	3	2,5
26	Karabük Ü	Eskipazar MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılıkla Mücadele	2+0	Z	3	3	2,5
27	Karamanoğlu Mehmetbey Ü	Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	2+0	Z	3	4	3,3
28	Kastamonu Ü	MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	3+0	Z	4	5	4,2
29	Kayseri Ü	Bünyan MYO	Kaçakçılıkla Mücadele ve Uyuşturucu Madde Bilgisi	2+0	Z	3	2	1,7
30	Kilis 7 Aralık Ü	Teknik Bilimler MYO	Uyuşturucu Maddelerle Mücadele	2+0	Z	4	2	1,7
31	Kocaeli Ü	Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO	Uyuşturucu Madde ve Kaçakçılık	2+0	S	4	4	3,3
32	Manisa Celâl Bayar Ü	Salihli MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	3+0	Z	3	4	3,3

33	Muğla Sıtkı Koçman Ü	Köyceğiz MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	3+0	Z	3	4	3,3
34	Munzur Ü	Çemişgezek MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2+0	Teknik Seçmeli	3	4	3,3
35	Muş Alparslan Ü	Varto MYO	Uyuşturucu Madde Bilgisi ve Kaçakçılık	2+0	Z	4	4	3,3
36	Necmettin Erbakan Ü	Meram MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	4+0	Z	4	4	3,3
37	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	Gülşehir Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	2+0	Z	3	4	3,3
38	Niğde Ömer Halisdemir Ü	Niğde Sosyal Bilimler MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılıkla Mücadele	3+0	S	3	4	3,3
39	Ondokuz Mayıs Ü	Bafra MYO	Uyuşturucu Madde Bilgisi	3+0	Z	3	4	3,3
40	Osmaniye Korkut Ata Ü	Düziçi MYO	Uyuşturucu Madde Bilgisi	2+0	Z	4	2	1,7
41	Pamukkale Ü	Acıpayım MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	3+0	Z	3	3	2,5
42	Selçuk Ü	Karapınar Aydoğannlar MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	4+0	Z	4	5	4,2
43	Siirt Ü	Teknik Bilimler MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	2+0	Z	3	3	2,5
44	Şırnak Ü	Şırnak MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2+0	Z	3	3	2,5
45	Tokat Gaziosmanpaşa Ü	Erbaa MYO	Uyuşturucu Madde Bilgisi	2+0	Z	4	4	3,3
46	Van Yüzüncü Yıl Ü	Van Güvenlik MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	3+0	Z	3	4	3,3

47	Yalova Ü	Çınarcık MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	2+0	Z	3	3	2,5
48	Yozgat Bozok Ü	Sorgun MYO Şefaattli MYO	Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılık	2+0	Z	3	3	2,5
49	Zonguldak Bülent Ecevit Ü	Devrek MYO	Uyuşturucu Madde Bilgileri	2+0	Z	2	2	1,7

Tablo 6 incelendiği zaman, 5188 sayılı kanun kapsamında okutulması zorunlu olan uyuşturucu madde bilgileri dersi ile ilgili özel güvenlik ve koruma önlisan programlarında zorunlu ve seçmeli olarak okutulduğu göze çarpmaktadır. Akdeniz Ü-Sosyal Bilimler MYO, İstanbul Ü-Cerrahpaşa-Teknik Bilimler MYO, Kocaeli Ü-Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO ve Niğde Ömer Halisdemir Ü-Niğde Sosyal Bilimler MYO uyuşturucu madde bilgileri dersini seçmeli olarak okutulmaktadır. Munzur Ü-Çemişgezek MYO da ise teknik seçmeli olarak okutulmaktadır. (%1,7) Uyuşturucu madde bilgileri dersi, Adıyaman Ü-Sosyal Bilimler MYO, Aksaray Ü-Aksaray Sosyal Bilimler MYO, Gaziantep Ü-Oğuzeli MYO, Giresun Ü-Espiye MYO, Kayseri Ü-Bünyan MYO, Kilis 7 Aralık Ü-Teknik Bilimler MYO, Osmaniye Korkut Ata Ü-Düziçi MYO ve Zonguldak Bülent Ecevit Ü-Devrek MYO en düşük ağırlıklı olarak okutulmaktadır. (%4,2) Uyuşturucu madde bilgileri dersi; Hatay Mustafa Kemal Ü-Antakya MYO, Kastamonu Ü-MYO ve Selçuk Ü-Karapınar Aydoğanlar MYO en yüksek ağırlıklı olarak eğitim verilmektedir.

Yönetmeliğin 33'üncü ve 34'üncü maddeleri gereğince, hava ve deniz limanlarında istihdam edilecek ya da görev halinde olup özel güvenlik kimlik kartının yenilemesi gelmiş özel güvenlik görevlileri "uyuşturucu madde bilgisi dersinin" yanında "hava ve deniz liman güvenliği dersi" verilmesi zorunludur. Özel güvenlik eğitim kurumlarında sivil havacılık güvenliği ve deniz liman güvenliği dersinin, ders saati, uygulama yöntemi Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Özel güvenlik kurumlarında sivil havacılık güvenliği ve deniz limanı güvenliği dersi

		Temel Eğitimi		Yenileme Eğitimi			
		Ders Adı	Saat	Yüzde (%)	Ders Adı	Saat	Yüzde (%)
Silahsız Özel Güvenlik Eğitimi		Havacılık Güvenliği ve Deniz Limanı Güvenliği	-	-	Havacılık Güvenliği ve Deniz Limanı Güvenliği	-	-
Silahlı Özel Güvenlik		Havacılık Güvenliği ve Deniz	-	-	Havacılık Güvenliği ve Deniz Limanı	-	-

Eğitimi	Limanı Güvenliği	Güvenliği
---------	------------------	-----------

Tablo 7 incelendiği zaman, özel güvenlik eğitim kurumlarında sivil havacılık güvenliği ve deniz limanı güvenliği ile ilgili dersleri temel ve yenileme eğitimlerinde yer almadığı görülmektedir. Temel özel güvenlik eğitimi alan kursiyerler, Yönetmeliğin 33'üncü maddesi gereğince; *“Havalimanı ve havaalanlarında istihdam edilecek özel güvenlik görevlileri Sivil Havacılık Güvenliği ile Uyuşturucu Madde Bilgileri derslerini, deniz limanlarında istihdam edilecek özel güvenlik görevlileri, Deniz Limanı Güvenliği ve Uyuşturucu Madde Bilgileri derslerini, almak zorundadır”*. Özel güvenlik kurumlarında modüler eğitim olmadığı için *“Sivil Havacılık Güvenliği ve Deniz Limanı Güvenliği Dersleri”* eğitim programı içerisinde yer almamaktadır. Yenileme eğitimi alan kursiyerler ise yönetmeliğin 34'üncü maddesi gereğince; *“Havalimanı ve deniz limanlarında görevli özel güvenlik görevlileri yenileme eğitimi için uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan diğer hükümler saklıdır”* hükmüne yer verilmiştir.

Ülkemizde 2022-2023 eğitim öğretim yılında özel güvenlik ve koruma ön lisans programı bulunan MYO'ların dersleri incelendiğinde sivil havacılık güvenliği ve deniz liman güvenliği ile ilgili derslerin, ders adı, ders yöntemi, dersin türü ve dönemleri Tablo 8'de belirtilmiştir.

Tablo 8. Özel güvenlik ve koruma ön lisans programı sivil havacılık güvenliği ve deniz limanı güvenliği dersi

S. N	Ü Adı	MYO Adı	Ders Adı	Ders Yöntemi	Ders Türü	Yarıyıl	AKT S	Yüzd e (%)
				T/U	Z/S			
1	Adıyaman Ü	Sosyal Bilimler MYO	Limani ve Havaalanı Güvenliği	3+0	Z	4	3	2,5
2	Akdeniz Ü	Sosyal Bilimler MYO	Limani Güvenliği	2+0	Z	2	4	3,3
3	Aksaray Ü	Aksaray Sosyal Bilimler MYO	Hava Deniz Liman Güvenliği ve Kaçakçılıkla Mücadele	2+0	S	4	3	2,5
4	Ankara Ü	Ayaş MYO	Limani, Havaalanı ve	2+0	S	4	4	3,3

			VIP Güvenliği					
5	Artvin Çoruh Ü	Artvin MYO	YOK	-	-	-	-	-
6	Atatürk Ü	Horasan MYO	YOK	-	-	-	-	-
7	Aydın Adnan Menderes Ü	Aydın MYO	Liman Hava Alanı ve Kamusal Alan Güvenliği	2+0	S	3	3	2,5
8	Balıkesir Ü	Kepsut MYO	Hava/Deniz Limanı Güvenliği	2+0	S	3	4	3,3
9	Bandırma Onyediy Eylül Ü	Manyas MYO	Hava ve Deniz Limanı Güvenliği	3+0	S	2	3	2,5
10	Batman Ü	Sosyal Bilimler MYO	YOK	-	-	-	-	-
11	Bayburt Ü	Teknik Bilimler MYO	Hava ve Deniz Limanı Güvenliği	2+0	S	3	4	3,3
12	Bingöl Ü	Bingöl Sosyal Bilimler MYO	YOK	-	-	-	-	-
13	Bitlis Eren Ü	Adilceva z MYO	Hava Alanı ve VIP Güvenliği	2+1	Z	4	4	3,3
14	Bolu Abant İzzet Baysal Ü	Gerede MYO	Hava ve Deniz Limanı Güvenliği	2+0	S	3	4	3,3
15	Bursa Uludağ Ü	Sosyal Bilimler MYO	Hava, Deniz ve Liman Güvenliği	3+0	Z	3	4	3,3
16	Çankırı Karatekin Ü	Sosyal Bilimler MYO	Sivil Havacılık Güvenliği	3+0	S	3	4	3,3
17	Gaziantep Ü	Oğuzeli MYO	Deniz ve Hava Limanı Güvenliği	2+0	Z	4	3	2,5

18	Giresun Ü	Espiye MYO	YOK	-	-	-	-	-
19	Gümüşhane Ü	Torul MYO	Hava ve Deniz Limanı Güvenliği	3+0	Z	3	3	2,5
20	Hatay Mustafa Kemal Ü	Antakya MYO	Hava ve Deniz Limanı Güvenliği	3+0	Z	3	5	4,2
21	Iğdır Ü	Iğdır MYO	Hava ve Deniz Limanı Güvenliği	3+0	Z	4	5	4,2
22	İnönü Ü	Malatya MYO	Havacılık ve Liman Güvenliği	2+0	Z	4	2	1,7
23	İstanbul Ü- Cerrahpaşa	Teknik Bilimleri MYO	Havalimanı Güvenliği	2+0	S	2	2	1,7
			ISPS Code Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Emniyet Kodu	2+0	S	4	3	2,5
24	Kafkas Ü	Sarıkamış MYO	Hava ve Deniz Limanı Güvenliği	3+0	S	3	3	2,5
		Sosyal Bilimler MYO	YOK	-	-	-	-	-
25	Kahramanmaraş İstiklal Ü	Türkoğlu Sosyal MYO	YOK	-	-	-	-	-
26	Karabük Ü	Eskipazar MYO	Liman ve Havaalanı Güvenliği	2+0	Z	4	3	2,5
27	Karamanoğlu Mehmetbey Ü	Sosyal Bilimler MYO	YOK	-	-	-	-	-
28	Kastamonu Ü	MYO	YOK	-	-	-	-	-
29	Kayseri Ü	Bünyan MYO	Liman ve Havaalanı Güvenliği	3+0	Z	4	3	2,5
30	Kilis 7 Aralık Ü	Teknik Bilimler MYO	Liman ve Havaalanı Güvenliği	1+1	S	2	2	1,7

31	Kocaeli Ü	Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO	Liman Havaalanı Güvenliği	2+0	S	4	3	2,5
32	Manisa Celâl Bayar Ü	Salihli MYO	Hava ve Deniz Liman Güvenliği	3+0	Z	4	3	2,5
33	Muğla Sıtkı Koçman Ü	Köyceği z MYO	Liman, Havaalanı ve VIP Güvenliği	3+0	S	4	4	3,3
34	Munzur Ü	Çemişge zek MYO	YOK	-	-	-	-	-
35	Muş Alparslan Ü	Varto MYO	YOK	-	-	-	-	-
36	Necmettin Erbakan Ü	Meram MYO	YOK	-	-	-	-	-
37	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	Gülşehir Sosyal MYO	Hava ve Deniz Limanları Güvenliği	2+0	Uzm anlık Alan Ders i	3	4	3,3
38	Niğde Ömer Halisdemir Ü	Niğde Sosyal Bilimler MYO	YOK	-	-	-	-	-
39	Ondokuz Mayıs Ü	Bafra MYO	YOK	-	-	-	-	-
40	Osmaniye Korkut Ata Ü	Düziçi MYO	YOK	-	-	-	-	-
41	Pamukkale Ü	Acıpayı m MYO	Hava ve Deniz Limanları Güvenliği	3+0	Z	2	4	3,3
42	Selçuk Ü	Karapına r Aydoğan lar MYO	YOK	-	-	-	-	-
43	Siirt Ü	Teknik Bilimler MYO	YOK	-	-	-	-	-
44	Şırnak Ü	Şırnak MYO	YOK	-	-	-	-	-
45	Tokat Gaziosmanpa şa Ü	Erbaa MYO	YOK	-	-	-	-	-

46	Van Yüzüncü Yıl Ü	Van Güvenlik MYO	Hava ve Deniz Limanı Güvenliği	2+0	S	3	3	2,5
47	Yalova Ü	Çınarcık MYO	Hava/Deniz Limanı Güvenliği	2+0	Z	4	3	2,5
48	Yozgat Bozok Ü	Sorgun MYO Yozgat Bozok Ü-Şefaati MYO	Havaalanı Limanı ve VIP Güvenliği	3+0	S	3	4	3,3
49	Zonguldak Bülent Ecevit Ü	Devrek MYO	YOK	-	-	-	-	-

Tablo 8 incelendiği zaman, sivil havacılık güvenliği ile deniz liman güvenliği ile ilgili dersler, Artvin Çoruh Ü-Artvin MYO, Atatürk Ü-Horasan MYO, Batman Ü-Sosyal Bilimler MYO, Bingöl Ü-Bingöl Sosyal Bilimler MYO, Giresun Ü-Espiye MYO, Kafkas Ü-Sosyal Bilimler MYO, Kahramanmaraş İstiklal Ü-Türkoğlu Sosyal MYO, Karamanoğlu Mehmetbey Ü-Sosyal Bilimler MYO, Kastamonu Ü-MYO, Munzur Ü-Çemişgezek MYO, Muş Alparslan Ü-Varto MYO, Necmettin Erbakan Ü- Meram MYO, Niğde Ömer Halisdemir Ü-Niğde Sosyal Bilimler MYO, Ondokuz Mayıs Ü-Bafra MYO, Osmaniye Korkut Ata Ü-Düziçi MYO, Selçuk Ü-Karapınar Aydoğanlar MYO, Siirt Ü-Teknik Bilimler MYO, Şırnak Ü-Şırnak MYO, Tokat Gaziosmanpaşa Ü-Erbaa MYO ve Zonguldak Bülent Ecevit Ü-Devrek MYO'ların eğitim müfredatında yer almamaktadır. Aksaray Ü-Aksaray Sosyal Bilimler MYO, Ankara Ü-Ayaş MYO, Aydın Adnan Menderes Ü-Aydın MYO, Balıkesir Ü-Kepsut MYO, Bandırma Onyedi Eylül Ü-Manyas MYO, Bayburt Ü-Teknik Bilimler MYO, Bolu Abant İzzet Baysal Ü-Gerede MYO, Çankırı Karatekin Ü-Sosyal Bilimler MYO, Giresun Ü-Espiye MYO, İstanbul Ü-Cerrahpaşa- Teknik Bilimleri MYO, Kafkas Ü-Sarıkamış MYO, Kilis 7 Aralık Ü-Teknik Bilimler MYO, Kocaeli Ü-Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, Muğla Sıtkı Koçman Ü-Köyceğiz MYO, Van Yüzüncü Yıl Ü-Van Güvenlik MYO, Yozgat Bozok Ü-Sorgun MYO ve Yozgat Bozok Ü-Şefaati MYO'ların ilgili dersleri seçmeli olarak müfredatında yer almaktadır. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü-Gülşehir Sosyal MYO ilgili dersi uzmanlık alan dersi olarak müfredatında yer vermektedir. (%4,2) Sivil Havacılık Güvenliği ve Deniz Limanı Güvenliği ili ilgili dersi, Hatay Mustafa Kemal Ü-Antakya MYO ve Iğdır Ü-Iğdır MYO en yüksek ağırlıklı olarak okutulmaktadır. (%1,7) Sivil Havacılık Güvenliği ve

Deniz Limanı Güvenliği ili ilgili dersi, İnönü Ü-Malatya MYO, İstanbul Ü-Cerrahpaşa-Teknik Bilimleri MYO ve Kilis 7 Aralık Ü-Teknik Bilimler MYO en düşük ağırlıklı olarak okutulmaktadır.

Günümüzde havaalanları, deniz limanlar, nakliye şirketleri, güvenlik şirketleri gibi çeşitli önemli unsurlar savaş ve terörizm yüzünden risklerle karşı karşıyadır (Çora, 2010). Güvenlik hizmeti sağlayıcıları, ulusal hükümetlere güvenlikle ilgili temel sorumluluklar yükleyen yeni Avrupa yasaları ışığında, güvenlik zincirindeki tek bir halka olarak sınırlı bir rol oynamaktadır. Bununla birlikte, yıkıcı bir terör saldırısı durumunda özel güvenlik şirketlerinin sorumluluğunun sınırlı olmadığı da bir gerçektir (Güney, 2006). Aynı durum havaalanları, deniz limanları, imalathaneler için de geçerlidir. İngiltere’de Eylül 1990’da çıkan “*Havacılık ve Denizcilik Güvenlik Kanunu*” ile terörizmin dikkatle önlenmesi için özel güvenlik sistemlerine daha çok gelişmiş görev verme potansiyeli ortaya çıkmıştır (Özdemir, 2019).

Özel güvenlik eğitim kurumlarında sivil havacılık güvenliği ve deniz liman güvenliği dersinin, ders saati, uygulama yöntemi Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Özel güvenlik kurumlarında terör ve terörizm dersi

		Temel Eğitimi			Yenileme Eğitimi		
	Ders Adı	Saat	Yüzde (%)	Ders Adı	Saat	Yüzde (%)	
Silahsız Güvenlik Eğitimi	Özel Terör ve Terörizm	-	-	Terör ve Terörizm	-	-	
Silahlı Güvenlik Eğitimi	Özel Terör ve Terörizm	-	-	Terör ve Terörizm	-	-	

Tablo 9 incelendiği zaman, özel güvenlik eğitim kurumlarında terör ve terörizm ile ilgili dersleri temel ve yenileme eğitimlerin müfredatında yer almadığı görülmektedir.

Ülkemizde 2022-2023 eğitim öğretim yılında özel güvenlik ve koruma ön lisans programı bulunan programların müfredat dersleri incelendiğinde terör ve terörizm ile ilgili derslerin, ders adı, ders yöntemi, dersin türü ve dönemleri Tablo 10’da belirtilmiştir.

Tablo 10. Özel güvenlik ve koruma ön lisans programı terör ve terörizm dersi

S. N	Ü Adı	MYO Adı	Ders Adı	Ders Yöntemi	Ders Türü	Yarıyılı	AKTS	Yüzde (%)
				T/U	Z/S			
1	Adıyaman Ü	Sosyal Bilimler MYO	Terör ve Terörizm	2+0	Z	4	2	1,7

2	Akdeniz Ü	Sosyal Bilimler MYO	Terör Terörizm	ve	2+0	Z	3	4	3,3
3	Aksaray Ü	Aksaray Sosyal Bilimler MYO	Terör Terörizm	ve	2+0	Z	2	4	3,3
4	Ankara Ü	Ayaş MYO	Güvenlik Terör	ve	2+0	S	3	3	2,5
5	Artvin Çoruh Ü	Artvin MYO	Terör Terörizm	ve	2+0	Z	2	4	3,3
6	Atatürk Ü	Horasan MYO	YOK		-	-	-	-	-
7	Aydın Adnan Menderes Ü	Aydın MYO	Terör Terörizm	ve	3+0	Z	3	4	3,3
8	Balıkesir Ü	Kepsut MYO	Devlet Güvenliği Terörle Mücadele	ve	3+0	Z	4	3	2,5
9	Bandırma Onyedi Eylül Ü	Manyas MYO	Türkiye’de Terör Hareketleri		3+0	S	3	3	2,5
10	Batman Ü	Sosyal Bilimler MYO	Terör Terörizm	ve	2+0	Z	4	3	2,5
11	Bayburt Ü	Teknik Bilimler MYO	Terör Terörizm	ve	2+0	Z	3	4	3,3
12	Bingöl Ü	Bingöl Sosyal Bilimler MYO	Devlet Güvenliği Terörle Mücadele	ve	3+0	S	4	3	2,5
13	Bitlis Eren Ü	Adilcevaz MYO	YOK		-	-	-	-	-
14	Bolu Abant İzzet Baysal Ü	Gerede MYO	Güvenlik Terör	ve	2+0	S	2	2	1,7
15	Bursa Uludağ Ü	Sosyal Bilimler MYO	Terör Terörizm	ve	1+2	Z	3	3	2,5
16	Çankırı Karatekin Ü	Sosyal Bilimler MYO	Terör Terörle Mücadele	ve	3+0	S	3	5	4,2
17	Gaziantep Ü	Oğuzeli MYO	Patlayıcı Madde Terörle Mücadele	ve	2+0	S	4	2	1,7

18	Giresun Ü	Espiye MYO	Terör ve Terörizm	2+0	Z	4	2	1,7
19	Gümüşhane Ü	Torul MYO	Devlet Güvenliği Terörle Mücadele	3+0	Z	4	5	4,2
20	Hatay Mustafa Kemal Ü	Antakya MYO	Terör ve Terörizm	2+0	Z	3	3	2,5
21	İğdır Ü	İğdır MYO	Devlet Güvenliği Terörle Mücadele	3+0	S	2	4	3,3
			Terör ve Terörizm	3+0	Z	4	4	3,3
22	İnönü Ü	Malatya MYO	Terör ve Terörizm	2+0	Z	3	3	2,5
23	İstanbul Ü-Cerrahpaşa	Teknik Bilimleri MYO	Terör ve Terörizm	2+0	S	3	4	3,3
24	Kafkas Ü	Sarıkamış MYO	Devlet Güvenliği Terör	3+0	Z	3	3	2,5
		Sosyal Bilimler MYO		4+0	Z	3	4	3,3
25	Kahramanmaraş İstiklal Ü	Türkoğlu Sosyal MYO	YOK	-	-	-	-	-
26	Karabük Ü	Eskipazar MYO	Devlet Güvenliği Terörle Mücadele	2+0	S	3	3	2,5
27	Karamanoğlu Mehmetbey Ü	Sosyal Bilimler MYO	Terör ve Terörizm	2+0	Z	3	4	3,3
28	Kastamonu Ü	MYO	Türkiye'de Terör Hareketleri Terör ve Terörizm	3+0	Mesleki Seçmeli	1 3	3	2,5
29	Kayseri Ü	Bünyan MYO	Devlet Güvenliği Terörle Mücadele	3+0	Z	3	3	2,5
30	Kilis Aralık Ü	7 Teknik Bilimler MYO	Terörle Mücadele Yöntemleri	2+0	Z	4	2	1,7

31	Kocaeli Ü	Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO	Terör Terörizm	ve	2+0	S	4	3	2,5
32	Manisa Celâl Bayar Ü	Salihli MYO	Terör Terörizm	ve	2+0	Z	3	3	2,5
33	Muğla Sıtkı Koçman Ü	Köyceğiz MYO	Terör Terörizm	ve	3+0	Z	3	4	3,3
34	Munzur Ü	Çemişgezek MYO	Devlet Güvenliği Terörle Mücadele	ve	2+0	Tekni k Seçme li	4	3	2,5
35	Muş Alparslan Ü	Varto MYO	Terör Terörizm	ve	2+0	Z	4	4	3,3
36	Necmettin Erbakan Ü	Meram MYO	Devlet Güvenliği Terörle Mücadele	ve	3+0	Z	4	3	2,5
37	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	Gülşehir Sosyal MYO	Terör Terörizm	ve	2+0	Z	3	4	3,3
38	Niğde Ömer Halisdemir Ü	Niğde Sosyal Bilimler MYO	Devlet Güvenliği Terörle Mücadele	ve	3+0	S	3	4	3,3
39	Ondokuz Mayıs Ü	Bafra MYO	YOK		-	-	-	-	-
40	Osmaniye Korkut Ata Ü	Düziçi MYO	Terör Terörizm	ve	2+0	Z	3	3	2,5
41	Pamukkale Ü	Acıpayam MYO	Terör Terörizm	ve	3+0	Z	3	3	2,5
42	Selçuk Ü	Karapınar Aydoğanlar MYO	Siber Güvenlik Terör	ve	4+0	S	4	4	3,3
43	Siirt Ü	Teknik Bilimler MYO	Terör Terörizm	ve	3+0	Z	4	4	3,3
44	Şırnak Ü	Şırnak MYO	YOK		-	-	-	-	-
45	Tokat Gaziosmanp aşa Ü	Erbaa MYO	Türkiye'de Terör Hareketleri		2+0	S	3	2	1,7
46	Van Yüzüncü Yıl Ü	Van Güvenlik MYO	YOK		-	-	-	-	-
47	Yalova Ü	Çınarcık MYO	Terör Terörizm	ve	2+0	Z	3	3	2,5

48	Yozgat Bozok Ü	Sorgun MYO Şefaati MYO	Terör ve Terörizm	ve	2+0	Z	3	3	2,5
49	Zonguldak Bülent Ecevit Ü	Devrek MYO	Terör ve Terörizm	ve	2+0	S	4	4	3,3

Tablo 10 incelendiği zaman, terör ve terörizm ile ilgi dersler Atatürk Ü-Horasan MYO, Bitlis Eren Ü-Adilcevaz MYO, Kahramanmaraş İstiklal Ü-Türkoğlu Sosyal MYO, Ondokuz Mayıs Ü-Bafra MYO, Şırnak Ü-Şırnak MYO ve Van Yüzüncü Yıl Ü-Van Güvenlik MYO'ların eğitim müfredatında yer almamaktadır. Ankara Ü-Ayaş MYO, Bandırma Onyedi Eylül Ü-Manyas MYO, Bingöl Ü-Bingöl Sosyal Bilimler MYO, Bolu Abant İzzet Baysal Ü-Gerede MYO, Çankırı Karatekin Ü-Sosyal Bilimler MYO, Gaziantep Ü-Oğuzeli MYO, Iğdır Ü-Iğdır MYO, İstanbul Ü-Cerrahpaşa- Teknik Bilimleri MYO, Karabük Ü-Eskipazar MYO, Kocaeli Ü-Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, Niğde Ömer Halisdemir Ü-Niğde, Selçuk Ü-Karapınar Aydoğanlar MYO, Tokat Gaziosmanpaşa Ü-Erbaa MYO ve Zonguldak Bülent Ecevit Ü-Devrek MYO'lardaki ilgili dersler seçmeli olarak müfredatında yer almaktadır. Ayrıca, Kastamonu Ü-MYO'daki ilgili dersi mesleki seçmeli olarak ve Munzur Ü-Çemişgezek MYO'da ise teknik seçmeli olarak eğitim programı müfredatında yer almaktadır. (%1,7) Terör ve terörizm ile ilgili dersi, Adıyaman Ü-Sosyal Bilimler MYO, Bolu Abant İzzet Baysal Ü-Gerede MYO, Gaziantep Ü-Oğuzeli MYO, Giresun Ü-Espiye MYO, Kilis 7 Aralık Ü-Teknik Bilimler MYO ve Tokat Gaziosmanpaşa Ü-Erbaa MYO'larda en düşük ağırlıklı olarak eğitim programı müfredatında yer almaktadır. (%4,2) Terör ve terörizm ile ilgili dersi, Gümüşhane Ü-Torul MYO ve Çankırı Karatekin Ü-Sosyal Bilimler MYO'da en yüksek ağırlıklı olarak eğitim programı müfredatında yer almaktadır. Özel güvenlik eğitim kurumlarında staj durumu Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Özel güvenlik eğitim kurumlarında staj durumu

	Temel Eğitimi			Yenileme Eğitimi		
	Ders Adı	Saat	Yüzde (%)	Ders Adı	Saat	Yüzde (%)
Silahsız Özel Güvenlik Eğitimi	Staj	-	-	Staj	-	-
Silahlı Özel Güvenlik Eğitimi	Staj	-	-	Staj	-	-

Tablo 11 incelendiği zaman, özel güvenlik eğitim kurumlarında temel ve yenileme eğitimlerin müfredatında "staj" durumunun olmadığı görülmektedir.

Ülkemizde 2022-2023 eğitim öğretim yılında özel güvenlik ve koruma ön lisans programı bulunan programların müfredat dersleri incelendiğinde Staj ile ilgili derslerin, ders adı, ders yöntemi, dersin türü ve dönemleri Tablo 12’de belirtilmiştir.

Tablo 12. Özel güvenlik ve koruma ön lisans programı staj durumu

S. N	Ü Adı	MYO Adı	Staj Durumu	Ders Yöntemi	Ders Türü	Yarıyıl	AKTS	Yüzde (%)
				T+U	Z/S			
1	Adıyaman Ü	Sosyal Bilimler MYO	VAR	0+0	Z	$\frac{3}{4}$	4	3,3
2	Akdeniz Ü	Sosyal Bilimler MYO	YOK	-	-	-	-	-
3	Aksaray Ü	Aksaray Sosyal Bilimler MYO	VAR	1+1	Z	3	5	4,2
4	Ankara Ü	Ayaş MYO	VAR	0+0	Z	3	5	4,2
5	Artvin Çoruh Ü	Artvin MYO	VAR	0+0	Z	4	8	6,7
6	Atatürk Ü	Horasan MYO	YOK	-	-	-	-	-
7	Aydın Adnan Menderes Ü	Aydın MYO	VAR	0+2	Z	4	8	6,7
8	Balıkesir Ü	Kepsut MYO	VAR	0+0	S	$\frac{1}{2}$	4	3,3
9	Bandırma Onyedi Eylül Ü	Manyas MYO	VAR	0+18	Z	4	18	15
10	Batman Ü	Sosyal Bilimler MYO	VAR	0+0	Z	4	6	5
11	Bayburt Ü	Teknik Bilimler MYO	VAR	0+8	Z	4	8	6,7
12	Bingöl Ü	Bingöl Sosyal Bilimler MYO	VAR	2+6	Z	4	4	3,3
13	Bitlis Eren Ü	Adilcevaz MYO	VAR	0+0	Z	4	5	4,2
14	Bolu Abant İzzet Baysal Ü	Gerede MYO	VAR	0+0	Z	4	8	6,7
15	Bursa Uludağ Ü	Sosyal Bilimler MYO	VAR	0+0	Z	$\frac{3}{4}$	4	3,3
16	Çankırı Karatekin Ü	Sosyal Bilimler MYO	VAR	0+0	Z	3	8	6,7
17	Gaziantep Ü	Oğuzeli MYO	VAR	0+0	Z	2	4	3,3
18	Giresun Ü	Espiye MYO	VAR	0+0	Z	3	5	4,2
19	Gümüşhane Ü	Torul MYO	VAR	0+0	Z	$\frac{3}{4}$	4	3,3

20	Hatay Mustafa Kemal Ü	Antakya MYO	VAR	0+0	Z	2	6	5
21	İğdır Ü	İğdır MYO	VAR	0+0	S	3	0	0
22	İnönü Ü	Malatya MYO	YOK	-	-	-	-	-
23	İstanbul Ü- Cerrahpaşa	Teknik Bilimleri MYO	VAR	0+0	Z	2	5	4,2
24	Kafkas Ü	Sarıkamış MYO Sosyal Bilimler MYO	YOK	-	-	-	-	-
25	Kahramanmaraş İstiklal Ü	Türkoğlu Sosyal MYO	VAR	0+0	Z	2	8	6,7
26	Karabük Ü	Eskipazar MYO	VAR	0+0	Z	2	8	6,7
27	Karamanoğlu Mehmetbey Ü	Sosyal Bilimler MYO	VAR	0+0	Z	2	8	6,7
28	Kastamonu Ü	MYO	VAR	0+2	Z	3	8	6,7
29	Kayseri Ü	Bünyan MYO	VAR	0+0	Z	3	10	8,3
30	Kilis Aralık Ü ⁷	Teknik Bilimler MYO	VAR	0+0	S	2	8	6,7
31	Kocaeli Ü	Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO	VAR	0+0	Z	3	3	2,5
32	Manisa Celâl Bayar Ü	Salihli MYO	VAR	0+0	Z	4	7	5,8
33	Muğla Sıtkı Koçman Ü	Köyceğiz MYO	VAR	0+0	Z	2	6	5
34	Munzur Ü	Çemişgezek MYO	VAR	0+0	Z	3	3	2,5
35	Muş Alparslan Ü	Varto MYO	VAR	0+2	Z	3	8	6,7
36	Necmettin Erbakan Ü	Meram MYO	VAR	0+2	Z	2	5	4,2
37	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	Gülşehir Sosyal MYO	VAR	0+2	Z	4	5	4,2
38	Niğde Ömer Halisdemir Ü	Niğde Sosyal Bilimler MYO	VAR	0+0	Z	3	5	4,2
39	Ondokuz Mayıs Ü	Bafra MYO	VAR	0+0	Z	2	10	8,3
40	Osmaniye Korkut Ata Ü	Düziçi MYO	VAR	0+0	Z	2	4	3,3
41	Pamukkale	Acıpayam MYO	VAR	5+35	Z	4	30	25

Ü									
42	Selçuk Ü	Karapınar Aydoğanlar MYO	YOK	-	-	-	-	-	-
43	Siirt Ü	Teknik Bilimler MYO	VAR	0+0	Z	3	2	1,7	
44	Şırnak Ü	Şırnak MYO	YOK	-	-	-	-	-	
45	Tokat Gaziosmanp aşa Ü	Erbaa MYO	VAR	0+4	Z	4	4	3,3	
46	Van Yüzüncü Yıl Ü	Van Güvenlik MYO	VAR	0+0	Z	2	5	4,2	
47	Yalova Ü	Çınarcık MYO	VAR	0+0	Z	4	6	5	
48	Yozgat Bozok Ü	Sorgun MYO Şefaati MYO	VAR	0+0	Z	3	4	3,3	
49	Zonguldak Bülent Ecevit Ü	Devrek MYO	VAR	0+0	Z	2	8	6,7	

Tablo 12 incelendiği zaman, Akdeniz Ü-Sosyal Bilimler MYO, Atatürk Ü-Horasan MYO, İnönü Ü-Malatya MYO, Kafkas Ü-Sarıkamış MYO, Kafkas Ü-Sosyal Bilimler MYO, Selçuk Ü-Karapınar Aydoğanlar MYO ve Şırnak Ü-Şırnak MYO'larda özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarında staj eğitim müfredatında yer almamaktadır. Fakat Balıkesir Ü-Kepsut MYO, Iğdır Ü-Iğdır MYO ve Kilis 7 Aralık Ü-Teknik Bilimler MYO'larda staj isteğe bağlı olarak eğitim müfredatında yer almaktadır. (%1,7) Staj, Siirt Ü-Teknik Bilimler MYO'da en düşük ağırlıklı olarak eğitim programı müfredatında yer almaktadır. (%25) Staj, Pamukkale Ü-Acıpayam MYO'da en yüksek ağırlıklı olarak eğitim programı müfredatında yer almaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Özel güvenlik görevlisi olmak isteyen bireylere ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri ve deneyimi kazandırmak için özel eğitim kurumları ve üniversiteler tarafından eğitim verilmektedir. Bu eğitim, 5188 sayılı Kanun ve bu kanunun uygulanmasına ilişkin Yönetmelik kapsamında düzenlenmektedir. Mevzuat gereği temel eğitim, teori, uygulama ve silah eğitiminden oluşmak üzere en fazla yüz yirmi (120) saat olarak belirlenmiştir. Fakat üniversitelerin bünyesinde yer alan MYO'lardaki özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarından mezun olanlaran öğrencilerden silah eğitimi dışında özel güvenlik temel eğitim şartı aranmamaktadır. Özel güvenlik eğitimi, özel güvenlik eğitim kurumlarında

silahsız temel eğitim yüz (100), silahlı temel eğitim yüz yirmi (120) saat olarak uygulanmakta ve silahsız temel eğitim iki (2), silahlı temel eğitim üç (3) hafta içerisinde tamamlanabilmektedir. Üniversitelerin özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarında ise dört (4) dönem halinde toplam iki (2) yıl süre ile eğitim verilmektedir. Üniversitelerde özel eğitim kurumlarına nazaran çok daha detaylı ve uzun süreli eğitim verildiği görülmektedir. Bu durum, eğitim sisteminde kurum ve kuruluşlar arasında birlikteliğin ve standart bir eğitim tarzının olmadığını göstermektedir. Özel güvenlik eğitim kurumlarında iki, üç hafta gibi kısa sürede özel güvenlik eğitimi gören kursiyerler ile iki yıl gibi uzun sürede özel güvenlik eğitimi gören öğrenciler aynı terazide tartılmaktadır. Bu durum hem adaleti bozmakta hem de kaliteli ve verimli bir hizmet vermeyi düşürmektedir.

Özel güvenlik ve koruma ön lisans programları düzeyinde eğitim veren üniversitelerin müfredatları incelendiğinde, derslerin zorunlu ve seçmeli olmak üzere iki ders türünden oluştuğu hemen göze çarpmaktadır. Araştırmaya konu olan kırk dokuz (49) üniversitenin müfredatlarında yer alan uyuşturucu madde bilgisi, hava/deniz liman güvenliği ve terör/terörizm dersleri gerek zorunlu gerek seçmeli ve gerekse toplam ders sayıları bakımından üniversiteler arasında fark bulunmaktadır. Bu durum orantısız bir ders dağılım haritasını ortaya koymaktadır. Müfredatlar arasında tam bir mutabakattan söz edilemediği için özel güvenlik ve koruma ön lisans programların eğitiminde standart bir müfredatın oluşmadığını söylemek mümkündür. Bu ön lisans programlarında verilen eğitim, özel güvenlik mevzuatı gereğince okutulacak zorunlu ders müfredatları uygunluğu bakımından farklılıklar göstermektedir. Bu durumun önemli bir eksiklik olarak değerlendirilmesi gerekir.

5188 sayılı Kanun kapsamında, Türkiye'deki hava/deniz limanları güvenliği yürütülmektedir. 5188 sayılı Kanun kapsamında "*Sivil Havacılık Güvenliği*" ve "*Deniz Limanı Güvenliği*" alanındaki branş eğitimlerini uluslararası yükümlülükler gereğince tanımakta ve kabul etmektedir. Ayrıca sivil havacılık güvenliği ile deniz limanı güvenliğinde istihdam edilen özel güvenlik görevlileri uluslararası mevzuatın zorunlu kıldığı eğitim programlarını da tamamlamaları gerekmektedir. Gemici ve Yılmaz (2019)'a göre, havalimanlarında güvenlik açıklarının oluşmaması için güvenlik personelinin eğitimlerinin hataları en aza indirecek şekilde eğitim sürekliliğinin sağlanması sonucuna varmıştır. Havalimanlarındaki özel güvenlik görevlileri gibi deniz limanlarında istihdam edilmiş özel güvenlik görevlileri de eğitiminde sıkıntılar mevcuttur. Tohumcu ve Kazan (2019)'a göre deniz limanlarında çalışan özel güvenlik görevlilerin de bir tehlike anında ne yapacağını bilmeyen ve eğitim almamış personellerin sahalarda görevlendirilmiş olduğunun sonucuna

varmıştır. Bu bağlamda özel güvenlik kurumları ile özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarının müfredatlarında yer alan uyuşturucu madde bilgisi dersi; özel güvenlik eğitim kurumlarında, silahsız ve silahlı temel özel güvenlik eğitimi iki (2) saat ile silahsız ve silahlı yenileme özel güvenlik görevlilerin eğitiminde ise bir (1) saatlik zorunlu olarak eğitim verilmektedir. Özel güvenlik ve koruma ön lisans program müfredatlarının hepsinde yer almaktadır ve ortalama iki (2) saat eğitim verilmektedir. Hava/deniz liman güvenliği dersi; özel güvenlik eğitim kurumlarında okutulması zorunlu olan ders kapsamı dışındadır. Özel güvenlik ve koruma ön lisans program müfredatlarının yarısında yer almaz iken yarısında yer almaktadır ve ortalama iki (2) saatlik eğitime denk gelmektedir. Terör/terörizm dersi; özel güvenlik eğitim kurumlarında okutulması zorunlu olan ders kapsamı dışındadır. Özel güvenlik ve koruma ön lisans programın müfredatlarında genel olarak yer almaktadır ve ortalama iki (2) saatlik eğitime denk gelmektedir. Staj; özel güvenlik eğitim kurumlarında okutulması zorunlu olan ders kapsamı dışındadır. Özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarında genel olarak zorunlu staj mevcuttur.

Akademik anlamda kendini yetiştirmek isteyen ön lisans öğrencileri için yeni düzenlemeler ve eşitsizliğin ortadan kaldırmak maksatlı düzenlemeler yapılmalıdır ve ders programları ona göre düzenlemelere gidilmelidir (Yağcı ve Güney, 2022). Bu bağlamda özel güvenlik görevlileri kendi alanlarında branşlaşabilmeleri ve daha iyi güvenlik hizmeti verebilmeleri için yeni eğitim programlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarındaki müfredatlarına Metaverse (simülasyon eğitimleri), MODÜL ve 3+1 Eğitim Modeli uygulanabilir.

Kaynakça

- Akmaral, K. (2004). *Anti teröristin el kitabı*. Bilge Karınca Yayınları.
- Bilgin, O. C. (2022). *Ortaokul öğrencilerinin ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin interaktif eğitim yazılımları hakkındaki görüşleri* (Yayın No. 736920) [Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Çetinöz, E. (2019). *Türkiye’de & Dünyada uyuşturucu ile mücadele. suç araştırmaları ve kriminoloji araştırma merkezi (SAMER)*. Polis Akademisi Yayınları.
- Çınar, B. (1997). *Devlet güvenliği, istihbarat ve terör*. Sam Yayınları.

- Çora, H. (2010). *Avrupa Birliği sürecinde Türkiye’de özel güvenlik hizmetleri yapısı ve uyum sorunları* (Yayın No. 262623) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM). (2021). *Özel güvenlik ve koruma programları müfredatı hk.* Erişim adresi: <https://www.oidbdokuman.com/?newUrun=1&Id=2227051&CatId=bs739777>
- Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM). (2023). *Özel güvenlik denetleme başkanlığı, özel güvenlik istatistikleri.* Erişim adresi: <https://www.egm.gov.tr/ozelguvenlik/ozel-guvenlik-istatistikleri>
- Ersoy, S. (2007). *İslam hukukunda terörle ilgili suçlar ve cezaları* (Yayın No. 208585) [Yüksek lisans tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Freeman, M. (2011). The sources of terrorist financing: Theory and typology. *Studies in Conflict & Terrorism*. 34 (6), 461-475. <https://doi.org/10.1080/1057610X.2011.571193>
- Gemici, E. & Yılmaz, H. (2019). Güvenlik stratejileri ve yönetimi açısından havacılık güvenliği. *Journal of Aviation*. 3(1), 15-27. <https://doi.org/10.30518/jav.550123>
- Güney, A. (2006). *Türkiye’de özel güvenlik teşkilatlarının yetkilerinin analizi* (Yayın No. 214419) [Yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Güzel, C. (2002). *Korkunun korkusu: Terörizm, silinen yüzler karşısında terör.* Ayraç Yayınevi.
- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM). (2022). *2022-yükseköğretim kurumları sınavı (YKS) yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzu* Erişim adresi: <https://www.osym.gov.tr/TR,23885/2022-yuksekogretim-kurumlari-sinavi-yks-yuksekogretim-programlari-ve-kontenjanlari-kilavuzu.html>
- Örgün, F. (2001). *Küresel terör.* Okumuş Adam Yayınları.
- Özdemir, Y. (2019). *Özel güvenlik sektörünün sosyo-ekonomik sorunları: Tekirdağ örneği.* (Yayın No. 214419) [Yüksek lisans tezi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun (5188 Sayılı Kanun). (2004). Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5188.pdf>

- Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik. (2004).
Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=7190&MevzuatTur=7&MevzuatTip=5>
- Polat, M. (2021). Terörizm'in finansmanında uyuşturucunun yeri ve önemi: Pkk örneği. 20. *Uluslararası Kamu Yönetimi Forumu: KAYFOR Tam Metin Bildiri Kitabı*. 21-22-23 Ekim 2021 Malatya / Türkiye, 921-941.
- Senate, Congress. (2003, May 20). S. Hrg. 108-173 - Narco-Terrorism: International Drug Trafficking and Terrorism--A Dangerous Mix. [Government]. U.S. Government Printing Office. Erişim adresi: <https://www.govinfo.gov/app/details/CHRG-108shrg90052>
- Sevgel, S. (2019), *Organize suçlar ve terörizmle ilişkisi: Pkk terör örgütünün finans kaynaklarının tespitine yönelik genel bir değerlendirme*. Erişim adresi: https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/tadoc/pdf/akdyay/2019/org_suc_ve_tero_ils_pkk_fns_kayn.pdf
- Tekiner, M. A. & Kayabaşı, C. (2017). Narko terörizm tehdidi ile mücadelede polis eğitiminin rolü ve önemi. *Güvenlik Çalışmaları Dergisi*. 19(4), 137-154.
- Tohumcu, Ö. K. & Kazan, H. (2019). Uluslararası gemi ve liman tesisi güvenlik kodu (ISPS kod) çerçevesinde limanlarda hazırlanan diğer güvenlik planları ile liman tesisi güvenlik planının entegrasyonu. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*. 29(1), 17-64.
- Turan, D. & Gemici, E. (2020). Terörizmin finansman kaynakları ve karapara aklamanın terörizmin finansmanında ki rolü. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 20(2), 257-278. <https://doi.org/10.18037/ausbd.758070>
- Tüfekçi, H. (2022). *Kur'ân'a ve Fıkıh Geleneğine Göre Alkol ve Uyuşturucu Maddeler*. [Doktora tezi. İstanbul Üniversitesi].
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2023). *Güncel Türkçe sözlük*. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>
- Türkiye Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında 6136 Sayılı Kanun. (1953).
Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6136.pdf>
- Yağcı, A. & Güney, E. (2022). Private security education (comparison of Turkey and North Cyprus Turkish Republic). *Türkiye Mesleki ve Sosyal Bilimler Dergisi*. (9), 92-107. <https://doi.org/10.46236/jvosst.1129780>

Yağcı, A. (2021). Yükseköğretim kurumlarında yer alan özel güvenlik ve koruma programlarındaki ilkyardım dersinin analizi. *Uluslararası Ders Kitapları ve Eğitim Materyalleri Dergisi*. 4(2), 58-76. <https://doi.org/10.53046/ijotem.999936>

Yenipınar, U. & Kardaş, K. (2019). Turizm rehberliği bölümleri müfredat geliştirme önerisi. *Journal of Travel and Tourism Research*. (14), 1-26.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Yükseköğretim Kurumları Doküman Paylaşım Sistemi. (2023). *Ders programları ve ders içerikleri*. Erişim adresi: <http://www.oidbdokuman.Com/?Pnum=9&Pt=Ders+Program%C4%B1+Ve+%C4%B0%C3%A7erikleri>

Yükseköğretim Program ATLAS. (2023). *Özel güvenlik ve koruma programı bulunan üniversiteler*. Erişim adresi: <https://yokatlas.yok.gov.tr/onlisans-program.php?b=40003>

Yükseköğretim Program ATLAS. (2023). *Özel güvenlik ve koruma programı (açık öğretim) bulunan üniversiteler*. Erişim adresi: <https://yokatlas.yok.gov.tr/onlisans-program.php?b=19543>